

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 400 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

De reglementering van de Beroepsbedrijvigheid der Vreemdelingen

1. Personen, zonder politiek rechtsverband met de Staat waarin zij geboren zijn, zich bevinden, verblijven of wonen, zijn vreemdelingen.

2. Elke Staat legt souverain de regels vast over de verwerving en het verlies van zijn nationaliteit. Hij zal ook souverain bepalen welke individuen niet de gestelde voorwaarden vervullen, en volgens zijn interne rechtsregels, als vreemdelingen dienen aanschouwd te worden (zie : De Lapradelle et Niboyet, Répertoire de Droit international, V^{is}, Etranger, Nationalité en général, n°s 26 en sq.; Valéry, Man. de droit international privé, p. 123; Pillet et Niboyet, Man. de droit international privé, p. 20 en 26; Standaert, in Nouvelles, Droit Civil, I, La Nationalité belge, n° 13, en de aldaar aangehaalde rechtspraak; zie verder vonnis Kortrijk, 16 November 1951, met noot Jan Ronse, in R.W. 1951-1952, 769).

3. Het internationaal recht neemt in algemene zin aan dat de vreemdeling gerechtigd is een winstgevende beroepsbedrijvigheid uit te oefenen. De verplichting opgelegd aan de vreemdeling zich te onderwerpen aan de wetten en reglementen van de Staat waarin hij verblijft is echter niet strijdig met het internationaal recht (zie Hyde, International Law, d. I, 204).

4. Ieder vreemdeling, die zich op het grondgebied van België bevindt, geniet — ingevolge artikel 128 van de Grondwet — de bescherming verleend aan personen en goederen, behoudens de bij de wet bepaalde uitzonderingen.

Deze bescherming slaat op :

a) het publiekrechtelijk statuut (grondwettelijke rechten, met uitzondering op gebied van militie, kiezingen, openbare betrekkingen, maatschappelijke onderstand en veiligheid);

b) het privaatrechtelijk statuut (personen, goederen, vennootschappen);

c) het gerechtelijk statuut (bevoegdheid en rechtspleging; artikel 69, 8e, 560 Wetboek Burgerlijke Rechtspleging; wet van 25 Maart 1876, artikel 52; wet van 28 Juni 1889; K.B. n° 301 van 30 Maart 1936, artikel 4);

d) internationale tractaten en overeenkomsten (zie voorbereidende werken : Huytens, blz. 460; Van Overloop, blz. 672; zie Neut, Const. belge expliquée, blz. 368; Beltjens, Const. belge. révisée, blz. 656; Thonissen, Const. belge. annotée; De Soignies, Droit des Etrangers; Halot, Traité de la situation légale des étrangers

en Belgique; Giron, Dictionnaire de droit administratif et de droit public, V^o Etranger; Errera, Traité de droit public belge, blz. 39; Orban, Droit constitutionnel de la Belgique, III, blz. 152 sq.; Bekaert, Le Statut des Etrangers en Belgique; Wigny, Droit constitutionnel, 6 sq., 151 sq., 195 sq.; zie Pandectes, V^{is}, Libertés constitutionnelles, n° 7 sq.; Etranger; Droit des Etrangers; Répertoire Pr. Droit belge, V^o, Etranger).

5. Met het Decreet van 2-17 Maart 1791 wordt vanaf 1 April 1791 ingeluid de vrijheid voor ieder persoon om naar believen handel te drijven, een beroep, kunst of bedrijf uit te oefenen (Décret portant suppression de tous les droits d'aide, de toutes les maîtrises et jurandes, et établissement des patents, in : Recueil de législation générale en vigueur en Belgique, d. I, n° 68).

In deze vrijheid zag de Franse Revolutie een objectief recht, eigen aan ieder individu, waardoor de vreemdeling met de inboorling gelijkgesteld werd (zie Escarra, Cours de droit commercial, 1952, n° 30).

6. De volstreckte vrijheid tot handel drijven, tot het uitoefenen van een beroep, kunst of bedrijf bleef inderdaad onaangetast tot het Koninklijk Besluit van 16 November 1939 (zie Verslag aan de Koning : « In feite hebben bijna al de vreemdelingen ... zich vrij in België gevestigd en er zonder belemmering de bedrijvigheid verkozen die zij uitoefenen »).

7. Het kaderbesluit van 16 November 1939 houdende reglementering van de beroepsbedrijvigheid der vreemdelingen sluit aan bij de wet van 1 Mei 1939.

Deze wet kende aan de Koning bepaalde machten toe, om door middel van in Ministerraad overlegde besluiten, over te gaan tot het saneren der openbare financiën, de ontwikkeling van 's lands economie, het voorzien in andere dringende behoeften. Er werd uitdrukkelijk voorzien dat het treffen van alle reglementerings- en controlemaatregelen die nodig mochten blijken om, de producenten, de verdelers en de gebruikers te beschermen tegen alle praktijken die indruisen tegen de normale voorwaarden van mededinging (zie : Kamer, Bescheiden, wetsontwerp n° 6, verslag n° 8; Handelingen, vergaderingen van 25 en 26 April 1930; Senaat, Bescheiden, wetsontwerp n° 5, verslag n° 6; Handelingen, vergaderingen van 26 en 28 April 1939).

8. In weerwil van artikel 2 van de vroeger vermelde wet, is het Koninklijk Besluit van 16 November 1939 slechts op 16 Juni 1947 door een wet bekrachtigd geworden.

9. De rechterlijke macht zou enkel kunnen bevoegd zijn om na te gaan of de besluiten en reglementen al dan niet uitgevaardigd werden krachtens de wet, naar de vorm, voorgeschreven door of binnen het kader van deze wet, zoals zulks uitgestippeld werd hetzij door haar formele tekst hetzij door de geest die ze ingegeven heeft (artikel 107 der Grondwet; zie Besluiten vóór Verbreking van Advocaat-Generaal Gesché, 19 Maart 1928, in Pas. 1928, I, 114; Verbr. 2 Maart 1936, P. 1936, I, 170; Verbr. 27 Januari 1943, in P. 1943, I, 32; zie Tingsten, *Les pleins pouvoirs*; René Stagier, R.W. 1935, 657; Orban, R.T. 1938, 115; Ronse, R.W. 1939-1940, 961; Josse Mertens, *Fondement juridique des lois de pouvoirs spéciaux*; Paul De Visscher, *Rev. dr. int. et dr. comp.*, 1950, speciaal nummer, bl. 198).

10. De Raad van State is bevoegd om de administratieve beslissingen wegens machtsoverschrijding te niet te doen (zie Velge, *Le Conseil d'Etat*, n° 127 sq.; Cambier, *L'annulation pour excès de pouvoir*, 78 sq.).

11. Het Koninklijk Besluit n° 62 van 16 November 1939, houdende reglementering van de beroepsbedrijvigheid der vreemdelingen, is geen blindelinge beperkingstechniek van de inwijking der vreemdelingen, het streeft niet naar de instelling van om het even welke *numerus clausus*. Het doelt echter wel op een toezicht en een controle over de vreemdelingen, ruggesteunende op oordeelkundige en methodische, soepele en snelle, nauwkeurige en doeltreffende middelen.

Binnen de perken van dit besluit en van de aanvullende ministeriële uitvoeringsbesluiten van 17 December 1945 wordt de vreemdeling het recht gewaarborgd zijn beroepsbezigheid vrij en vreedzaam uit te oefenen, en zich desnoods in hoger beroep te voorzien tegen een verkeerde beslissing van de administratie (zie Verslag aan de Koning, Pas. 1939, bl. 625).

12. De vreemdeling die onder toepassing valt van het Koninklijk Besluit van 31 Maart 1936, bekrachtigd door de wet van 4 Mei 1936, en gewijzigd door het Besluit van de Regent van 28 Februari 1947, houdende reglementering inzake vreemde arbeidskrachten, moet niet in het bezit zijn van de beroepskaart voor vreemdeling (art. 1).

Het enig doorslaggevend criterium dat hier in aanmerking dient genomen te worden is, of de werknemer al dan niet ondergeschikt is aan het gezag, de leiding en het toezicht van een werkgever (zie: P. Horion, in *Revue Crit. de Jurisprudence belge*, 1949, bl. 145; 1952, bl. 130; zie *Corr. Antwerpen*, 8e Kamer, 19 Nov. 1949, inzake Z., onuitgegeven; *Corr. Antwerpen*, 7e Kamer, 3 Mei 1950, inzake G., onuitgegeven; *Corr. Antwerpen*, 11 Mei 1950, 8e Kamer, inzake B., onuitgegeven; *Corr. Antwerpen*, 9e Kamer, 6 Juni 1950, inzake L., onuitgegeven; *Pol. Leuze*, 14 Oct. 1949, J. T., bl. 7, met noot M. Sluszný; zie beslissing Raad voor Economisch Onderzoek inzake Vreemdelingen, Ned. Kamer, 28 September 1949, inzake S., onuitgegeven; zie Arrest Raad van State, 3e Kamer, 23 Dec. 1949, in *Rec. Jur. Dr. Ad. et Corr. Ex.*, 1950, bl. 75; zie in het algemeen: Walter Leen, *Het verrichten van arbeid door vreemdelingen*, 1937; Depage, d. IV, n° 542; Antwoord van Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg, in 3e bijlage van Vragen en Antwoorden tot het Beknopt Verslag van 19 October 1949; Roger Roch, *L'occupation des travailleurs domestiques étrangers en Belgique*; le champ d'application de l'arrêté royal n° 285 du 31 mars

1936, complétant et coordonnant les dispositions relatives à l'emploi de la main-d'œuvre étrangère in *Rev. Travail*, 1950, bl. 461; Roger Roch, *La légalité de l'arrêté du Régent du 28 février 1947 portant modification des pénalités prévues par l'arrêté royal du 31 mars 1936, complétant et coordonnant les dispositions relatives à l'emploi de la main-d'œuvre étrangère*, in *Rev. Travail* 1950, bl. 609; Albert Delpérée, *Les travailleurs étrangers en Belgique*, in *Progrès Social*, Juli 1950; P. Potargent, *De vreemde arbeidskrachten in België*, in *De Gids op Maatschappelijk Gebied*, November 1950, bl. 999-1031).

13. Ieder vreemdeling, die gemachtigd wordt in België te wonen, te verblijven of te reizen is gehouden, om op het grondgebied van het rijk een ambacht, een beroep of om het even welke bedrijvigheid van winstgevende aard te kunnen uitoefenen, in het bezit te zijn van een beroepskaart (art. 1).

14. Het begrip van de beroepsbedrijvigheid dient extensief opgevat te worden. Zulks blijkt trouwens uit artikel 1 van het K. B. waarbij bepaald wordt dat de reglementering toepasselijk is indien de uitoefenende beroepsbedrijvigheid een winstgevend karakter heeft, met ander woorden, indien deze aan hem die ze uitoefent, inkomsten of enig voordeel zou kunnen verschaffen.

Het besluit is dus van toepassing op de vreemdeling die zijn ambacht of beroep doorlopend of met tussenpozen uitoefent; op hem die zonder bepaald ambacht of beroep, door een geheel van daden een werkelijk lucratieve bedrijvigheid uitoefent; op hem die een vennootschap beheert of bestuurt; op hem die zijn eigen kapitalen beheert op industriële of commerciële wijze.

15. De beroepskaart voor vreemdeling is persoonlijk en onoverdraagbaar; zij heeft een maximale geldigheidsduur van twee jaar en is hernieuwbaar voor eenzelfde maximale periode van twee jaar; zij bepaalt de aard van de uit te oefenen beroepsbedrijvigheid en stelt de voorwaarden vast waaraan deze uitoefening verbonden is (art. 2).

16. De beroepskaart wordt afgeleverd door de Minister van Economische Zaken en Middenstand (Algemene Directie van de Middenstand) aan wie de aanvragen tot het bekomen, verlengen en vernieuwen van de beroepskaart, overgemaakt worden door de gemeentebesturen of de consulaire en diplomatieke vertegenwoordigers in het buitenland, die hun advies uitbrengen.

Een verandering van ambacht of beroep, of een wijziging hierin staat gelijk met een aanvraag tot aflevering van een nieuwe beroepskaart (art. 6).

17. Bij het indienen van een vraag tot het bekomen van een beroepskaart voor vreemdeling wordt gevraagd naar de identiteit en de nationaliteit van de belanghebbende; de aard van de verblijfstitel; het ambacht, het beroep of de winstgevende bedrijvigheid die de vreemdeling voornemens is in het Koninkrijk uit te oefenen; de identiteit en de nationaliteit van de echtgenote en van de andere met de belanghebbende samenwonende personen; de datum sinds wanneer hij in België of in de Kolonie op een regelmatige of ononderbroken wijze gevestigd is.

De belanghebbende dient alle inlichtingen op te geven nopens:

a. zijn werkwijze: of hij voornemens is te werken voor eigen rekening, of voor rekening van anderen, of in vereniging met andere personen, of als deelhebber in een vennootschap; de benaming, de zetel, het

kapitaal, de statuten van de vereniging of van de vennootschap; het eigen kapitaal waarover hij beschikt in België of in het buitenland, en, zo het zich in het buitenland bevindt, op welke wijze het naar België kan overgebracht worden; de Belgische of vreemde personen die aan de bedrijvigheid zullen deelnemen of met hem in een vennootschap zullen deel hebben, en desgevallend, het door die personen ingebracht kapitaal.

b. de producten waarvan de vervaardiging of de verkoop overwogen worden; de volledige beschrijving van deze producten; de overwogen vervaardigingswijze; de kost- en verkoopprijs; de benodigde grondstoffen, machines en toerusting; de afzetgebieden.

c. de bijzondere bevoegdheid van de belanghebbende in deze nijverheids- of handelstak: het curriculum vitae; de vorige bedrijvigheid; de referentiën.

d. het gebezigd personeel en de zetel der bedrijvigheid: het aantal personen die te werk zullen gesteld worden; de plaats waar de belanghebbende zijn onderneming of kantoor wenst te vestigen.

e. de fiscale en sociale verplichtingen.

f. het naleven van de wetten en reglementen van algemene of bijzondere aard met betrekking tot het uitoefenen van elk ambacht of beroep.

De gemeentelijke, diplomatieke of consulaire overheden adviseren de administratie nopens de wenselijkheid om over de aanvraag gunstig of afwijzend te beschikken. Dit advies is enkel van informatieve aard en heeft geen bindend karakter.

Er wordt natuurlijk ook rekening gehouden met het strafrechtelijk verleden van de belanghebbende. De vreemdelingen die in het buitenland gevestigd zijn of er verblijven dienen een getuigenschrift van goed gedrag en zeden voor te leggen, dat minder dan drie maanden oud is en betrekking heeft op de laatste vijf jaar.

18. Bij het toekennen der beroepskaart dient natuurlijk rekening gehouden te worden met het nut van de uit te oefenen bedrijvigheid voor 's lands economie. De beslissing die echter slechts dit uiterst vaag en veranderlijk criterium als enige maatstaf zou aannemen, zou, ons inziens, de machten van de administratieve rechtsmacht die ze treft overschrijden. (*« Le principal critère d'appréciation, quant à l'opportunité de la délivrance de la carte professionnelle pour étrangers, réside dans le caractère économique de l'entreprise. Cependant, nous insistons sur le fait que ce critère est loin d'être exclusif et que l'octroi de la carte est soumis à de nombreuses autres considérations... »* Zie studie van de Algemene Directie van de Middenstand, in Bulletin de Statistique, 1949, bl. 1365).

Er dient hier dus een negatief criterium aangenomen te worden. Het is voldoende dat de uit te oefenen bedrijvigheid niet schadelijk of nadelig weze voor 's lands economie, opdat de beroepskaart zou mogen toegekend worden.

19. De in het buitenland gevestigde vreemdeling, die het inzicht koestert zich in België te vestigen om er een winstgevende bedrijvigheid uit te oefenen, moet de aanvraag tot het bekomen van de beroepskaart samen met de aanvraag tot het visum van voorlopige vestiging indienen (Zie Instructions générale concernant la délivrance des visas de passeports, 15 December 1938, n° 12 tot 17).

Op het ogenblik dat hij in België komt, dient hij in het bezit te zijn van deze twee bescheiden (art. 3).

Van deze regel zal slechts mogen afgeweken worden bijaldien voorhanden zijn redenen van nationaal belang, of eigen aan de belanghebbende, gepaard met het bewijs van de goede trouw van de betrokken per-

soon op het ogenblik van de aanvraag van het visum (zie Beslissing Raad voor Economisch Onderzoek inzake vreemdelingen, Beroep, 6 September 1948, in J.T. 1948, bl. 625, met noot Van der Elst).

20. Is niet onderworpen aan deze maatregel, en enkel met het oog op een zakenreis zonder inzicht van zich in België te vestigen:

a. de vreemdeling die omwille van zijn nationaliteit, op vertoon van bewijskrachtige identiteitsstukken, ontslagen is van de formaliteit van het Belgisch visum om het land te mogen binnenkomen.

Verkeren in dit geval de onderdanen van de volgende landen:

1. *Groot Hertogdom-Luxemburg*:

wisseling van brieven te Luxemburg op 6 April 1950 en op 7 Maart 1950 in werking gesteld.

2. *Frankrijk*:

notawisseling te Parijs op 7 en 14 Maart 1950 en op 7 Maart 1950 in werking gesteld.

3. *Monaco*:

wisseling van brieven te Brussel op 31 Januari en 6 Februari 1950 en op 15 Februari 1950 in werking gesteld.

4. *Het Saargebied*:

wisseling van brieven te Parijs op 24 Januari 1950 en op 1 Februari 1950 in werking gesteld.

Voor de landen vermeld onder n° 2, 3 en 4 worden deze faciliteiten slechts toegestaan wanneer het gaat om een verblijf in België van ten hoogste twee maanden. Het paspoort en het visum tot voorlopige vestiging zijn onontbeerlijk voor elk verblijf van langere duur.

5. *Nederland*:

wisseling van brieven te 's Gravenhage op 22 en 29 Maart 1950 en op 1 April 1950 in werking gesteld.

6. *Zwitserland en het Vorstendom Liechtenstein*:

notawisseling te Bern op 28 Juli 1950 en op 15 Augustus 1950 in werking gesteld.

Het visum is slechts verplichtend voor de onderdanen van deze laatste twee landen, wanneer zij in België een betrekking willen bekleden of een winstgevende activiteit willen uitoefenen.

De onderdanen van de landen 1, 2, 3, 5 en 6 mogen België betreden hetzij met een geldig of een vervallen nationaal paspoort, hetzij met hun identiteitskaart.

De bewoners van het Saargebied dienen in het bezit te zijn van een Frans paspoort, bekleed met de vermelding « Sarrois ».

7. *Groot-Brittannië*:

wisseling van brieven te Londen op 5 Februari 1947 en op 15 Februari 1947 in werking gesteld.

8. *Ierland*:

wisseling van brieven te Brussel op 16 April 1948 en op 1 mei 1948 in werking gesteld.

9. *Denemarken*:

wisseling van brieven te Kopenhagen op 17 en 18 Maart 1947 en op 18 Maart 1947 in werking gesteld.

10. *Noorwegen*:

wisseling van brieven te Oslo op 4 en 15 Juli 1947 en op 18 Juli 1947 in werking gesteld.

11. *Zweden*:

wisseling van brieven te Stockholm op 20 Maart 1947 en op 1 April 1947 in werking gesteld.

12. *IJsland*:

wisseling van brieven te Parijs op 8 October en 20 November 1947 en op 1 December 1947 in werking gesteld.

13. *Finland*:

wisseling van brieven te Helsinki op 9 Februari 1950 en op 1 Maart 1950 in werking gesteld.

14. *Portugal* :
wisseling van brieven te Lissabon op 21 Juni en 3 Juli 1951 en op 1 Augustus 1951 in werking gesteld.
15. *Oostenrijk* :
wisseling van brieven te Brussel op 11 October 1951 en op 15 November 1951 in werking gesteld.
16. *Nieuw-Zeeland* :
wisseling van brieven te Wellington op 1 November 1951 en op 15 November 1951 in werking gesteld.
17. *De Verenigde Staten van Amerika* :
notawisseling te Washington op 12 en 26 October 1948 en op 15 October 1948 in werking gesteld.
18. *Canada* :
wisseling van brieven te Ottawa op 18 en 19 November 1949 en op 1 December 1949 in werking gesteld.
19. *Australië* :
wisseling van brieven te Camberra op 25 Juli 1951 en op 25 Augustus 1951 in werking gesteld.
20. *Italië en de Republiek van San-Marino* :
wisseling van brieven te Rome respectievelijk op 30 December 1949 en 5 en 14 December 1949 en respectievelijk op 15 en 1 Januari in werking gesteld.

De onderdanen van deze landen (7 tot en met 20) mogen, zonder houder van een visum te zijn, gedurende ten hoogste twee maanden in België verblijven, indien zij in het bezit zijn van een geldig nationaal paspoort.

Voor verblijven van meer dan twee maanden, dienen bewuste onderdanen in het bezit te zijn van een visum tot voorlopige vestiging.

b. de onderdanen van Iran, ingevolge de overeenkomst van 1929, de onderdanen van Turkije, ingevolge de overeenkomst van 1931 kunnen eveneens aanspraak maken op het ontslagen zijn van de formaliteiten van de beroepskaart (zie Raymond Abrahams, *Règlementation des activités lucratives des étrangers en Belgique et conventions d'établissement*, in *Journal de Droit international*, 1951, bl. 482, sq.).

c. de vreemdeling — handelsvertegenwoordiger, bedrijfsleider, zakenman — die met het oog op economische betrekkingen, zich naar België begeeft, en per semester, ten hoogste twee zakenvisa van een maand aanvraagt (art. 4).

Zakenvisa worden afgeleverd aan handelaars en nijveraars die genoopt zijn hun korrespondenten persoonlijk te bezoeken, alsmede aan bemiddelaars en handelsreizigers die om beroepsredenen zich naar het buitenland begeven, en aldus de internationale handelsbetrekkingen in de hand werken. (Zie Bekaert, op. cit. nr 227).

21. De Raad voor Economisch Onderzoek inzake Vreemdelingen is, volgens het Verslag aan de Koning, een rechtsmacht van beroep tegen de beslissingen van de administratie.

Deze bepaling is verkeerd.

De Raad voor Economisch Onderzoek is :

- a. een rechtsmacht van beroep tegen de beslissingen van de administratie (art. 10);
- b. een advizerende rechtsmacht, waarvan de adviezen bindend zijn voor de administratie (art. 5, 1°);
- c. een strafrechterlijke rechtsmacht (art. 14, 15 en 16);
- d. een politionele rechtsmacht (art. 17).

22. De beslissingen van de Raad zijn niet vatbaar voor beroep, wel voor herziening, gesteld dat er nieuwe gegevens ingeroepen worden die bij de eerste uitspraak niet konden gekend zijn (art. 12).

23. De Raad voor Economisch Onderzoek inzake Vreemdelingen bestaat uit drie kamers : een tweetalige Kamer voor Beroepen; Nederlandstalige en Franstalige Kamers van Adviezen en Strafkamers.

Elke kamer is samengesteld uit ten minste drie leden, onder wie de voorzitter of de ondervoorzitter die voorzit.

24. De Kamer van Adviezen doet uitspraak over al de gevallen die haar verplichtend overgemaakt worden door de Administratie, met betrekking tot de vreemdelingen die op het ogenblik van hun aanvraag geen regelmatig en ononderbroken verblijf of oponthoud van meer dan vijf jaar kunnen voorleggen. Het is slechts na gunstig advies, dat de Administratie de beroepskaart mag afleveren.

Deze periode van vijf jaar is niet vereist voor de afstammelingen van vreemdelingen die samen met hun bloedverwanten in opgaande linie, tijdens hun minderjarigheid België zijn binnengekomen, en die op het ogenblik van hun aanvraag regelmatig in de registers der bevolking of het vreemdelingenregister zijn ingeschreven (art. 5).

Het K.B. somt limitatief de gevallen op in dewelke de afwezigheid van een vreemdeling de continuïteit van zijn verblijf of van zijn oponthoud niet onderbreekt (zie Arrest Raad van State, 3e Kamer, 17 Juni 1949, in *Rev. Jur. Dr. Ad. et Conseil Etat*, 1949, 119).

De Kamer van Adviezen zal ook kennis nemen van die gevallen die haar door de Kamer voor Beroepen zullen overgemaakt worden, nadat deze de prejudiciële vraag zal opgelost hebben of de vreemdeling al dan niet mag genieten van de speciale uitzondering om redenen van nationaal belang of eigen aan de betrokken persoon (zie *supra* nr. 19).

25. De Strafkamer :

I. stelt vast de overtreding van de vreemdeling die op het grondgebied van het rijk een ambacht, een beroep of om het even welke bedrijvigheid van winstgevend aard uitoefent zonder in het bezit te zijn van de voorgeschreven beroepskaart (art. 14);

II. moet de beroepskaart intrekken bij de vreemdeling :

A. die ze bekomen of behouden heeft dank zij bedrieglijke handelingen;

B. die ze geleend of afgestaan heeft;

C. die in het rijk beroep heeft gedaan op de diensten van een of meer vreemdelingen die geen drager zijn van de beroepskaart, van de leurkaart of van de arbeidsvergunning;

D. die een ambacht, een beroep, of om het even welke bedrijvigheid van winstgevend aard uitoefent, verschillend van hetgeen gespecificeerd is op zijn beroepskaart, of die zich niet gedraagt naar de voorwaarden waaraan de aflevering van deze kaart zou ondergeschikt zijn;

E. die een beroepskaart nagemaakt of vervalst heeft (art. 15 en 18).

III. kan de beroepskaart intrekken bij de vreemdeling, houder van een beroepskaart :

A. die de gebruiken of wettelijke voorschriften overtreedt welke de handels- en industriële bedrijvigheid beheersen waaraan 's lands onderdanen onderworpen zijn;

B. die failliet werd verklaard;

C. die een strafrechterlijke of fiscale veroordeling heeft opgelopen al dan niet in verband met de uitoefening van zijn ambacht of beroep (art. 16).

IV. kan de vreemdeling de verplichting opleggen het land te verlaten binnen de twintig dagen die volgen op de betekening van de uitspraak, of de afkondiging in het Staatsblad (art. 17).

26. Ingevolge de organieke wet op de vreemdelingenpolitie van 28 Maart 1952 kan de Minister van Justitie de vreemdeling, die in het land verblijft, en wiens aanwezigheid hij gevaarlijk of nadelig acht voor de economie van het land terugwijzen (art. 3, 2°; zie ook artikel 5).

Wanneer hij zijn inschrijving in de bevolkingsregisters heeft bekomen is zijn verblijfstitel niet meer herroepelijk ad nutum en kan hij slechts het voorwerp uitmaken van een maatregel van uitzetting (Advies van de Raad van State, Omnilegie, 1952, nr 187).

De vreemdeling die de vergunning heeft bekomen om zich in het Rijk te vestigen kan niet uitgezet worden om economische redenen (art. 4, A I; zie Verslag van de Commissie van Justitie van de Senaat, Omnilegie loc. cit.).

27. De Kamer der Beroepen is een rechtsmacht van beroep, in alle gevallen waar de beroepskaart door de Administratie werd geweigerd.

Dienvolgens kan geen beroep instellen:

a. de vreemdeling die geen vijf jaar verblijf of opont-houd in België of de Kolonie telt, vermids de Kamer van Adviezen reeds over zijn geval heeft moeten beslissen;

b. de vreemdeling die niet tegelijkertijd met het visum tot voorlopige vestiging de beroepskaart heeft aangevraagd, behoudens de uitzondering voorzien om redenen van nationaal belang of eigen aan de betrokken persoon (zie supra nr 19).

Kan wel beroep instellen:

de vreemdeling, zelfs indien hij nog in het buitenland woont of verblijft, en indien de beroepskaart aangevraagd samen met het visum tot voorlopige vestiging, hem geweigerd werd (art. 3 en 10).

De belanghebbende vreemdeling mag zich laten bijstaan of vertegenwoordigen door een advocaat, ingeschreven op de tabel van een Belgische balie (art. II).

Het beroep wordt ingediend bij aangetekend schrijven, ten laatste acht vrije dagen na de betekening van de administratieve beslissing; het is onderworpen aan een taks te voldoen door middel van een fiscale of consulaire zegel die de appellant op zijn beroep aanbrengt en onbruikbaar maakt.

28. De Raad voor Economisch Onderzoek inzake Vreemdelingen bestaat uit een voorzitter en twee ondervoorzitters, gekozen onder de magistraten in de Hoven van Beroep, en de referendarissen of adjunct-referendarissen bij de rechtbanken van koophandel; uit werkende en plaatsvervangende leden die ten minste de graad hebben van directeur of een hem gelijkstaande graad (K.B. 30 Maart 1939). Zij worden voor een termijn van zes jaar benoemd door de Koning, op voordracht van de Minister van Economische Zaken en Middenstand.

De Minister benoemt de griffier en de adjunct-griffiers (art. 7 en 8).

De Minister kan bij elke kamer een commissaris afvaardigen. Deze brengt zijn advies uit. Hij heeft geen stemrecht.

29. De vreemdeling wordt gedagvaard voor de Raad bij aangetekend schrijven op zijn laatsgekend adres, of, bij gebreke hieraan, door publicatie in het Staatsblad.

Indien hij verstek laat gaan kan hij slechts verzet aantekenen ingeval van overmacht, behoorlijk vastgesteld door de Raad (art. 9).

30. De dagvaarding vermeldt beknopt het voorwerp van de zaak, en duidt plaats, dag en uur voor de verschijning aan.

Een maand na het verzenden van het aangetekend

schrijven, vijftien volle dagen na de publicatie in het Staatsblad, worden de zaken gebracht op de rol van de Raad, die ze onderzoekt binnen de maand die volgt op het verstrijken van die termijnen (art. 9).

31. De procedure vóór de Raad is summier, en bestaat doorgaans uit formulieren van aanvraag, verlenging, hernieuwing of wijziging; uit stukken en nota's die verband houden met de bedrijvigheid van de vreemdeling; uit het bewijs van het naleven van zijn sociale en fiscale verplichtingen.

De Raad mag op kosten van de belanghebbende, of desgevallend, mits een voorafgaande bongstelling, elke vertaling laten maken, elk onderzoek instellen, tot elke expertise overgaan, die hij nodig mocht achten.

De beslissingen worden genomen bij meerderheid der stemmen. Bij staking is de stem van de voorzitter overwegend.

De beslissingen worden betekend in dezelfde vorm als de dagvaarding (art. 12, in fine).

32. De beslissingen genomen door de Raad voor Economisch Onderzoek inzake Vreemdelingen gaan uit van een administratieve rechtsmacht die de wetgever met de rechtsbedeling heeft gelast; zij slaan op contentieuze geschillen waar de rechten van de belanghebbenden op het spel staan; zij zijn ten slotte niet vatbaar voor beroep. Vermids ze deze drie elementen in zich verenigen bezitten ze het gezag van het gewijsde. Zulks mag ingeroepen worden zowel vóór andere administratieve als vóór correctionele en burgerlijke rechtsmachten, die het moeten toepassen, die het niet mogen te niet doen, hervormen of wijzigen (zie Rép. Prat. V° Chose Jugée, nr 196 en sq.; zie ook vonnis Corr. Brussel, 18e Kamer, 18 October 1952, inzake H., onuitgegeven, waartegen beroep).

33. De hoven en rechtbanken zullen elke namaking of vervalsing der beroepskaarten beteugelen, naar luid van artikels 193 tot 214 van het Strafwetboek.

Zij moeten de nagemaakte of vervalste beroepskaarten verbeurd verklaren.

Zij kunnen de veroordeelde vreemdeling de verplichting opleggen het land te verlaten binnen de twintig dagen die volgen op de datum waarop het arrest of het vonnis kracht van gewijsde heeft gekregen (art. 18).

Zij zullen vervolgen en veroordelen de vreemdeling aan wie zij zelve of de Raad de verplichting hadden opgelegd het land te verlaten, en die zich, na het verstrijken van de voorgeschreven termijn op het grondgebied van het Rijk bevindt (art. 19).

Zij kunnen vervolgen en veroordelen de Belgische onderdanen en de vreemdelingen die het toezicht op de maatregelen voorzien bij het K.B. hinderen, of te dezer gelegenheid bedrog plegen (art. 21).

34. De inbreuken op dit besluit worden vastgesteld door de officieren der gerechtelijke politie, de gerechtelijke agenten bij de parketten, de rijkswacht, de agenten van de gemeentelijke politie, de inspecteurs en controleurs van de dienst voor controle en onderzoek bij het Ministerie van Economische Zaken en Middenstand, de ambtenaren van de Besturen van Registratie en Domeinen, Directe Belastingen, Douane en Accijnzen.

Deze ambtenaren en agenten maken de processen-verbaal op, die rechtskracht hebben tot het tegenbewijs toe. Een afschrift hiervan moet binnen de vijf vrije dagen aan de overtreder gestuurd worden (art. 20).

Deze formaliteit is substantieel en voorgeschreven op straf van nietigheid (zie beslissing Raad Ec. Onderz.

inz. Vreemdel., Nederl. Kamer, 11 Juli 1952, inzake B., onuitgegeven).

35. Het Koninklijk Besluit van 16 November 1939 kwam tot stand onder de drang van tegen elkaar botsende problemen van economische, sociale, politieke, demografische, financiële aard die, door de oorlogstoestand, waarin ons land verkeerde, een acute vorm aannemen, en die het moeilijk, laat staan onmogelijk maakten het vreemdelingenprobleem met zuiver politieke middelen op te lossen (zie R. De Foy, Administrateur-Generaal van de Openbare Veiligheid, in Bekaert, L'expulsion des étrangers et le délit de rupture de ban; Soudan, Minister van Justitie, in Bekaert, Le Statut des Etrangers en Belgique).

De Nederlandse wet tot regeling van het zelfstandig uitoefenen van een beroep of bedrijf dagtekent van 22 April 1937; de Franse decreetwet over het uitoefenen van niet-bezoldigde beroepen is van 17 Juni 1938.

De reglementering van de beroepsbedrijvigheid der vreemdelingen schijnt dus te beantwoorden aan een maatschappelijke ontwikkelingsgang die West-Europa onmiddellijk vóór de oorlog van 1939-1945 gekend heeft.

36. De jurist, voor wie de rechtszekerheid een natuurlijk recht is en een pijler van onze interne openbare orde blijft, zou het Koninklijk Besluit misschien kunnen aanwrijven dat het de economische criteria die het ingegeven hebben, niet scherp vastgelegd en nauw omschreven heeft, te meer daar ze op zeer wankelende bases stutten en steunen, vermits deze bij eenvoudige regeringsdaad gemakkelijk kunnen gewijzigd of veranderd worden (zie Verslag aan de Koning).

Dit objectief gegeven zou trouwens, volgens ons, voldoende zijn om een herziening aan te vragen naar luid van artikel 12 van het K.B.

37. Aan de andere kant houdt het K.B. geen rekening met zekere categorieën vreemdelingen, in tegenstelling met het Koninklijk Besluit van 31 Maart 1936 en de wet van 28 Maart 1952.

De vreemdeling aan wie toelating verleend werd zijn woonplaats in het Rijk te vestigen, overeenkomstig

artikel 13 van het Burgerlijk Wetboek; die met een Belgische vrouw gehuwd is van wie hij ten minste een kind heeft dat uit dit huwelijk geboren werd tijdens zijn verblijf in het Rijk; die vijf jaar onafgebroken in het Rijk verbleven heeft en met een Belgische vrouw gehuwd is; die voldoet aan de wettelijke vereisten om de Belgische nationaliteit door keuze te verwerven, of ze te herkrijgen; die tien jaar lang onafgebroken in het Rijk, in de Kolonie of in de grondgebieden onder voogdij heeft verbleven; de vrouw die Belg door geboorte, de Belgische nationaliteit verloren heeft door haar huwelijk of ingevolge de verkrijging van een vreemde nationaliteit door haar echtgenoot — kan niet uit het land gezet worden om louter economische redenen.

Met dit bijzonder inzicht van de wetgever zal natuurlijk dienen rekening gehouden te worden bij het toekennen, weigeren of intrekken der beroepskaarten.

Ook zal er, volgens ons, rekening moeten gehouden worden met de vreemdeling die door een bevoegde aanvaardingscommissie als politiek gevangene erkend werd.

De wet van 5 Februari 1947 (artikel 3) zegt uitdrukkelijk dat de arbeidsvergunning hem niet geweigerd mag worden. Er kan moeilijk ingezien worden waarom deze maatregel zich zou beperken tot de arbeidsvergunning en niet zou slaan op de beroepskaart.

38. Sedert haar inwerkingtreding heeft de reglementering van de beroepsbedrijvigheid der vreemdelingen twee doeleinden nagestreefd.

Aan de ene kant: het weren en het uitschakelen van de voor 's lands economie nadelige en schadelijke elementen.

Aan de andere kant: het toepassen van het K.B. van 16 November 1939 in een geest die strookt met de Belgische tradities van gastvrijheid en verdraagzaamheid jegens de vreemdelingen, waaraan we sommige van onze meest bloeiende handelsondernemingen en best florerende nijverheden te danken hebben, en waaraan het Verslag aan de Koning dat het Besluit voorafgaat, een rechtmatige en welverdiende hulde brengt.

Marcel MARINOWER.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 8 Juli 1952.

Voorzitter: M. Smetrijns.

Raadsheer-Verslaggever: M. Bayot.

Advocaat-Generaal: M. Ganshof van der Meersch.

Verbreking in zake directe belastingen. — Vereisten voor de voorziening in cassatie (artikel 14 van de wet van 6 September 1895). — Verzoekschrift moet door de partij zelve of haar daartoe bijzonder gemachtigde ter Griffie van het Hof van Beroep worden ingediend. — Niet blijken uit de stukken van het voldoen aan dit vereiste. — Niet ontvankelijkheid van de voorziening.

Hij, die zich in cassatie voorziet tegen een in zake directe belastingen gewezen arrest, moet bij zijn verzoekschrift tot cassatie alle nodige stukken voegen om de regelmatigheid van de voorziening te

bewijzen. Dit bewijs kan slechts blijken uit de ter Griffie ingediende stukken overeenkomstig artikel 14 van de wet 6 September 1895.

Door de indiening van het verzoekschrift ter Griffie van het Hof van Beroep geeft de eiser in cassatie op authentieke wijze zijn voornemen te kennen om zich in cassatie te voorzien. Die indiening moet door de partij zelf of door haar daartoe bijzonder gemachtigde gedaan worden.

Indien uit geen enkel stuk blijkt, dat het verzoekschrift door de partij zelve of door haar daartoe bijzonder gemachtigde is ingediend, is de voorziening niet ontvankelijk.

Belgische Staat (Ministerie van Financiën) t/
Mahie - De Lange.

Gelet op het bestreden arrest, de 30e April 1951 gewezen door het Hof van Beroep te Luik;

Over de tegen de voorziening ambtshalve opgeworpen grond van niet-ontvankelijkheid;

Overwegende dat de aanlegger, die zich voorziet tegen een arrest in zake rechtstreekse belastingen gewezen, bij zijn verzoekschrift alle nodige stukken moet voegen om de regelmatigheid van de voorziening te bewijzen; dat dit bewijs slechts kan blijken uit de stukken ter griffie tot staving van het verzoekschrift neergelegd overeenkomstig artikel 14 der wet van 6 September 1895;

Overwegende dat aanlegger, juist door de neerlegging van het verzoekschrift ter griffie van het Hof van Beroep op authentieke wijze zijn voornemen te kennen geeft om zich te voorzien;

Dat zij door de partij zelf of door haar bijzondere gemachtigde moet gedaan worden;

Overwegende dat de voorziening in casu namens de directeur der belastingen ondertekend door de gedelegeerde provinciale inspecteur, onder de handtekening van de griffier een vermelding bevat waarin wordt vastgesteld dat zij «door het beheer werd neergelegd»; dat op gezegde voorziening tevens de vermelding voorkomt dat bij dezelve is gevoegd «een machtsoverdracht, verleend met het oog op het neerleggen van de voorziening en de daarbij gevoegde stukken»;

Maar overwegende dat uit geen enkel stuk blijkt dat de voorziening door aanleggers bijzondere gemachtigde zou neergelegd geweest zijn;

Dat inderdaad, de stukken waaruit het bestaan van een bijzondere macht zou kunnen blijken, niet regelmatig werden neergelegd, naardien daarop de handtekening van de griffier onder de vermelding betreffende de neerlegging ontbreekt;

Overwegende dat de voorziening derhalve niet ontvankelijk is;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt aanlegger tot de kosten.

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 25 September 1952.

Voorzitter : M. Fettweis.

Raadsheer-Verslaggever : M. de Cl'ppele.

Eerste Advocaat-Generaal : M. Hayoit de Termicourt.

Burgerlijke rechtsvordering. — Hoger beroep van vonnis van de vrederechter. — Termijn voor het instellen van hoger beroep en berekening van die termijn.

De termijn om tegen een vonnis van de Vrederechter in hoger beroep te komen bedraagt voor in België wonende personen één maand, te rekenen van de betekening van het vonnis. Deze termijn wordt berekend van de zoveelste tot daags vóór de zoveelste volgens de Gregoriaanse kalender; de dag van de akte, die het aanvangspunt van een termijn is, wordt daarin niet begrepen en de vervalldag wordt in de termijn berekend, tenzij bepaald is dat deze een vrije termijn is (artikelen 16 en 1033 Rv.).

Uit het bovenstaande volgt dat de 19 Juli 1949, datum van betekening van het vonnis en aanvangspunt van de termijn, niet in deze begrepen is, maar de vervalldag, d.i. de 19e Augustus 1949, wordt in de termijn gerekend, daar bij artikel 16 Rv. niet bepaald is dat deze termijn een vrije is. De 19e Augustus 1949 was noch een Zondag noch een andere wettelijke feestdag.

De betekening van het hoger beroep op 20 Augustus 1949 is derhalve in onderhavig geval te laat geschied.

Peeters t/ Van Hecke.

Gelet op het bestreden vonnis, de 2e November 1949 gewezen door de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel, rechtdoende in hoger beroep;

Over het enig middel : schending van artikel 1 van de wet van 25 Maart 1876, houdende de 1ste titel van het voorafgaande boek van het Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering, van de artikelen 16 en 1033 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, gewijzigd bij Koninklijk Besluit van 30 Maart 1936, van de artikelen 1317 en 1319 van het Burgerlijk Wetboek en van artikel 97 van de Grondwet, doordat de rechtbank het op 20 Augustus 1949 betekende hoger beroep ontvangen heeft, hetwelk ingesteld werd tegen een vonnis, gewezen door het vrederecht, welk vonnis zelf op 19 Juli 1949 werd betekend, zonder het feit in aanmerking te nemen dat de wettelijke termijn op 19 Augustus 1949 reeds verlopen was (de op de beslissing der vrederechters toepasselijke termijn van één maand is immers geen vrije termijn), zulks terwijl er generhande grond tot verlenging aanwezig was, vermits de 19e Augustus 1949 noch een Zon-, noch een feestdag was en de persoon, aan wie de betekening werd gedaan, te Brussel woonachtig was :

Overwegende dat het bestreden vonnis het betekende hoger beroep ontvangt, dat werd ingesteld tegen een beslissing van de vrederechter, waarbij over een vordering tot huishuurverhoging werd beslist;

Dat blijkens het bestreden vonnis de uitspraak a quo de 19e Juli 1949 en het hoger beroep de 20e Augustus 1949 zijn betekend en de appellant (hier verweerder) te Brussel woonachtig was;

Overwegende dat de artikelen 16 en 1033 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, gewijzigd bij Koninklijk Besluit nummer 300 van 30 Maart 1936, bepalen dat de termijn om tegen de vonnissen van vrederechters in hoger beroep te komen voor in België wonende personen één maand bedraagt, te rekenen van de betekening van het vonnis; dat de termijn, die in maanden gesteld is, berekend wordt van de zoveelste tot daags vóór de zoveelste, volgens de Gregoriaanse kalender; dat de dag van de akte, die het aanvangspunt van een termijn is, daarin niet wordt begrepen en dat de vervalldag in de termijn gerekend wordt, indien niet bepaald is dat deze een vrije termijn is;

Overwegende dat uit deze wetsbepalingen volgt dat de 19e Juli 1949, datum van betekening van het vonnis en aanvangspunt van de termijn, niet in dezelve begrepen is, maar dat de vervalldag, dit is de 19e Augustus 1949, in de termijn wordt gerekend, vermits bij artikel 16 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering niet is bepaald dat deze termijn een vrije is;

Overwegende dat vaststaand is dat de 19e Augustus 1949 noch een Zondag, noch een andere wettelijke feestdag was;

Dat gevolglijk de betekening van het hoger beroep, gedaan bij akte van 20 Augustus 1949, te laat is verricht;

Waaruit volgt dat het bestreden vonnis door het hoger beroep regelmatig te verklaren naar de vorm en door het te ontvangen de in het middel aangehaalde wetsbepalingen heeft geschonden;

Om die redenen,

Verbreekt het bestreden vonnis;

Beveelt dat dit arrest zal worden overgeschreven in de registers van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel en dat melding er van zal worden gemaakt op de kant van de vernietigende beslissing;

Veroordeelt verweerder tot de kosten;
Verwijst de zaak naar de Rechtbank van eerste
aanleg te Nijvel, rechtdoende in hoger beroep.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

8e Kamer. — 24 November 1951.

Voorzitter: M. Van Dijk.

Raadsheren: M.M. Gaeremynck en Pecher.

Advocaat-Generaal: M. de le Court.

Onrechtmatige daad. — Aansprakelijkheid van de vervoerder van door de bezetter geroofde inboedels van Joden. — Hoofdelijke aansprakelijkheid van alle deelnemers aan een onrechtmatige daad.

Vervoer van door de bezetter geroofde meubelen van Joden. — De vervoerondernemer ontkomt niet aan zijn aansprakelijkheid doordat hij aanvoert, dat de inboedel, welke hij vervoerd heeft, reeds in beslag genomen waren door de Duitsers, zodat de beroving der eigenaren reeds voltrokken en bijgevolg de schade reeds volledig ontstaan was.

De handelwijze van de bezetter was in deze klaarblijkelijk in strijd met de Conventie van Den Haag. De ontvreemding van bedoelde meubelen kan in geen geval aangezien worden als een maatregel, welke de bezettende macht krachtens de internationale verdragen gerechtigd was te nemen in het belang hetzij van de veiligheid van haar troepen, hetzij van de handhaving der orde in het bezette gebied. Zij was integendeel een misdaad, wegens dewelke degenen, die ze bevolen hadden, als oorlogsmisdadigers vervolgd en gestraft zijn.

Alle eventuele « Verordnungen » betreffende de inbeslagneming van inboedels der Joden waren van generlei juridische waarde en konden voor de Joodse eigenaars die goederen geen nadelig gevolg hebben, zolang de materiële weghaling niet was geschied.

Indien bewezen wordt, dat de inboedels van geïntimeerde bij middel van de verhuiswagens van appellant weggevoerd werden, moet deze aansprakelijkheid gesteld worden voor de schade. Inderdaad in dit geval, zelfs in de veronderstelling dat de meubelen niet door zijn personeel uit het huis weggehaald werden, zou moeten beslist worden, dat hij rechtstreeks aan een wederrechtelijke ontvreemding medegewerkt heeft en hij aan de daders daarvan zodanige hulp verleend heeft, dat zonder zijn bijstand dit strafbaar feit niet had kunnen gepleegd worden. Volgens het aan artikel 50 W. v. St. ten grondslag liggende beginsel zijn alle personen, die deelgenomen hebben aan eenzelfde onrechtmatige daad hoofdelijk tot schadevergoeding verplicht.

Wat de Duitsers met de meubelen gedaan hebben, nadat zij uit de huizen van Joden waren weggehaald, is zonder belang ten aanzien van de vraag van de aansprakelijkheid van de vervoerder.

P. A. t/ G. M. en D. G.

Gezien het in regelmatig vorm voorgelegde vonnis van de Rechtbank van Koophandel te Antwerpen van 28 Januari 1949, alsmede de akte van hoger beroep dd. 3 Mei 1949, ten bekwame tijde ingesteld;

Overwegende dat beroeper bij in kracht van gewijsde getreden arrest dd. 7 Mei 1947, veroordeeld werd wegens hulp aan de vijanden van de Staat om vanaf 12 October 1942 tot 4 September 1944 duizenden in-

boedels van Joden te hebben opgeladen en vervoerd voor de vijand;

Overwegende dat beroeper ten onrechte aanvoert, dat de inboedels, welke hij vervoerd heeft, reeds in beslag genomen waren door de Duitsers, zodat de ontzetting der eigenaars reeds volledig was; dat de beroving voltrokken was en dat bijgevolg de schade volledig berokkend was;

Overwegende dat de eerste rechter dienaangaande terecht opmerkt dat er geen enkele regelmatige « Verordnung » bestond, waardoor de goederen der Belgische Joden verbeurd verklaard werden en dat Rosenberg in Nurenberg bekend heeft dat de inboedels der Joden eenvoudig weggeplunderd werden;

Overwegende dat de handelwijze van de bezetter in dit gebied klaarblijkelijk in strijd was met de Conventie van Den Haag;

Dat inderdaad de ontvreemding van die meubelen geenszins mag aangezien worden als een maatregel, welke de bezettende macht bij toepassing van de internationale overeenkomsten gerechtigd was te nemen in het belang hetzij van de veiligheid van hare troepen, hetzij van de handhaving der orde in het bezet gebied;

Dat zij integendeel een misdadige handeling was, voor dewelke degenen die ze bevolen hadden, als oorlogsmisdadigers vervolgd en gestraft werden;

Overwegende dat alle eventuele « Verordnungen » ten opzichte van meubelen der Joden van alle juridische waarde ontbloot waren en geen nadelig gevolg voor beroepenen konden hebben, zolang de materiële weghaling niet plaats gegrepen had;

Overwegende dat beroeper beweert dat bedoelde meubelen niet door hem weggehaald werden;

Dat de beroepenen vragen het bewijs te mogen leveren, dat de weghaling door beroeper gepleegd werd en ook aanbieden de waarde van hun meubelen te bewijzen;

Overwegende dat, indien bewezen wordt dat de inboedel der beroepenen bij middel van de verhuiswagens van de firma A. P. weggevoerd werd, beroeper zou verantwoordelijk moeten verklaard worden voor de schade;

Dat inderdaad in dit geval en zelfs in de veronderstelling, dat de meubelen niet door zijn personeel uit het huis weggehaald werden, zou moeten beslist worden dat hij aan een wederrechtelijke ontvreemding rechtstreeks medegewerkt heeft en dat hij aan de daders ervan zodanige hulp verleend heeft, dat zonder zijn bijstand dit strafbaar feit niet had kunnen gepleegd worden;

Overwegende dat volgens een beginsel van burgerlijk recht, dat ten grondslag ligt aan artikel 50 van het Wetboek van Strafrecht, al de personen die deelgenomen hebben aan eenzelfde onrechtmatige daad (faute commune), hoofdelijk verplicht zijn tot de schadevergoeding (De Page, II, n° 1032-c);

Overwegende dat de eerste rechter terecht het bewijs der door beroepenen aangehaalde feiten toegelaten heeft;

Overwegende dat de feiten, waarvan beroeper het bewijs aanbiedt, geen doeltreffende elementen uitmaken voor de oplossing van het geschil;

Dat het inderdaad zonder belang voorkomt na te gaan wat de Duitsers met de meubelen gedaan hebben nadat zij uit de huizen der Joden weggehaald werden;

Om deze redenen,

Het Hof, rechtdoende op tegenspraak;

Gelet op artikel 24 der wet van 15 Juni 1935;

aanvaardt het hoger beroep, verklaart het onge-

grond; bevestigt het bestreden vonnis; verwijst be-roeper in de kosten van het hoger beroep.

NOOT: Het vonnis a quo van de Rechtbank van Koophandel te Antwerpen verscheen in het R. W. 1948-1949, 1237.

HOF VAN BEROEP TE GENT

3e Kamer. — 19 Juni 1952.

Voorzitter: M. de Brabandere.

Raadsheren: MM. de Walque en Van Parys.

Advocaat-Generaal: M. Vanhoudt.

Advocaten: Mrs Leboucq, Storme en Van Staey.

Verkeersongeval. — Onderzoek van het slachtoffer door de daartoe benoemde geneesheer in afwezigheid van partijen. — De expertise is desondanks geldig. — De bepalingen van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering zijn niet van toepassing op de door de rechter in strafzaken bevolen expertises.

Het door de eerste rechter in strafzaken bevolen onderzoek van het slachtoffer door de door de rechter aangewezen geneesheer is geldig, ofschoon het onderzoek gedaan is in afwezigheid van partijen. De rechtspraak, waarbij de nietigheid wordt uitgemaakt van buiten de aanwezigheid van partijen gedane expertises betreft alleen expertises in burgerlijke zaken. Op door de rechter in strafzaken bevolen expertises is de bij het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering voorgeschreven procedure niet van toepassing.

O. M. en Van Hanswijk t/ Smits.

Overwegende dat partij Smits tijdig en regelmatig in hoger beroep is gekomen tegen het verstekvonnis over de burgerlijke vordering, tegen haar door partij Van Hanswijk ingesteld;

Overwegende dat de eerste rechter op juiste gronden, welke het Hof overneemt, de conclusie van Smits heeft afgewezen, waarbij deze partij besloot tot de nietigheid van het gerechtelijk deskundig onderzoek;

Overwegende dat niettegenstaande die afdoende wederlegging van de door haar opgeworpen exceptie, partij Smits verklaart in hoger beroep haar in eerste aanleg genomen conclusieën te hernemen; dat zij tot staving van de door haar opgeworpen nietigheid zekere rechtspraak aanhaalt; doch dat deze alleenlijk de expertises in burgerlijke zaken betreft, en niet betreft die, door de eerste rechter in strafzaken bevolen, waar de procedure voorgeschreven bij het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering geen toepassing vindt (cfr. het door de eerste rechter aangehaalde arrest van het Hof van Cassatie, dd. 10 Februari 1948, Pas. 1948, 107);

Overwegende dat, zo partij Smits in het bezit was van gegevens nuttig ter inlichting van de deskundige, zij deze aan de aangestelde geneesheer behoorde mede te delen; dat zij het niet gedaan heeft en er ook geen voorgebracht heeft in de loop der debatten, noch in eerste aanleg, noch in hoger beroep;

Overwegende dat de vergoeding wegens stoffelijke schade begroot werd naar de fiscale aanduidingen door partij Van Hanswijk in haar conclusiën vóór de eerste rechter voorgebracht; dat in hoger beroep niets is voorgelegd, waaruit zou blijken dat de raming van het bestreden vonnis onjuist zou zijn;

Overwegende dat, rekening houdende met de blijven-de invaliditeit (van partij Van Hanswijk), die toch de bedrijvigheid van partij Van Hanswijk lastiger zal maken, ook nog met zijn langdurig verblijf in de kliniek, het verlies van de reukzin en een vermindering van de smaakzin, komt de uit hoofde van stoffelijk leed toegekend vergoeding billijk voor;

Om die redenen,

Gelet op artikel 2 van de wet van 15 Juni 1935; 211 van het Wetboek van Strafvordering en de bij het bestreden vonnis aangehaalde wetsteksten, alle welke door de Voorzitter op deze terechtzitting aangeduid zijn geworden;

Rechtdoende op tegenspraak, alle strijdige conclusiën als ongegrond afwijzend,

ontvangt het hoger beroep, verklaart het ongegrond, en wijst het van de hand; dientengevolge, bevestigt het bestreden vonnis en veroordeelt Smits tot de kosten van hoger beroep. Kosten later te taxeren.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE DENDERMONDE

4 Februari 1952.

Advocaten: Mrs Matthys en Maryns.

Gemeente. — Bevoegdheid van de burgemeester de sloping van bouwvallige gebouwen te bevelen. — De Rechter is bevoegd de wettelijkheid, niet de doelmatigheid van bevelen der administratieve overheid te beoordelen.

Op grond van artikel 3, 1° en 5°, titel XI van het decreet van 16-24 Augustus 1790 is de burgemeester alleen en niet de gemeenteraad of het college van schepenen bevoegd de sloping van bouwvallige gebouwen te bevelen.

Krachtens het beginsel van de scheiding der machten is de rechter onbevoegd om de gegrondheid en de doelmatigheid van dergelijke beslissingen van de burgemeester te beoordelen; de administratieve overheid beslist souverain over de opportuniteit van zekere werken en wijst aan in welke zin deze dienen te worden uitgevoerd.

De sloping van een bouwvallig gebouw, die bevolen wordt door de administratieve overheid, kan het voorwerp uitmaken van een vordering voor de burgerlijke rechter; deze is wel bevoegd om de wettelijkheid van de getroffen administratieve beslissing te beoordelen.

De Caluwé t/ Roels.

Gezien de stukken, waaronder het vonnis van de heer Vrederechter van het kanton Wetteren dd. 11 October 1951, in regelmatig afschrift voorgebracht, waartegen J. De Caluwé tijdig en regelmatig in hoger beroep is gekomen en waartegen Edm. Roels van zijn kant tegenberoep instelt;

De Rechtbank ontvangt beide beroepen en, erover beslissende:

Overwegende dat J. De Caluwé bij akte-aankoop, verleden vóór notaris Thibbaut, te Kalken, op 29 Juni 1948, eigenaar is geworden van een bouwvallig hofsteden met aanhorigheden en erf, bestaan en gelegen te Kalken, Brugstraat 78, gekadastréerd sectie E n° 781a en 782a, groot 8 a. 70 ca., in huur gehouden sedert zeer lange jaren tegen de huidige pacht prijs, groot 546 frank per jaar;

Overwegende dat de heer Karel Van Poecke, eerste schepen, dienstdoende burgemeester der gemeente Kalken, zich op 4 Juli 1951 op vooromschreven eigendom bevindende, vaststelde dat de stallingen ervan, bestaande uit voederstal, koestal en dorsvloer, zich in zulke vergevorderde staat van bouwvalligheid bevonden, dat het niet kon hersteld worden en tevens een bestendig gevaar van instorting opleverde; dat hij bij besluit van dezelfde datum bevolen heeft, dat bedoeld gebouw in de kortst mogelijk tijd moest worden afgebroken;

Overwegende dat de eigenaar deze administratieve beslissing ten spoedigste wenst uit te voeren; dat de pachter E. Roels echter deze stalling verder blijft gebruiken en er zijn koeien en landbouwgereedschappen blijft in onderbrengen;

Overwegende dat de oorspronkelijke vordering van J. De Caluwé, ingeleid bij exploit van deurwaarder Vandemeulebroecke, te Wetteren, dd. 9 Augustus 1951, er toe strekt Edm. Roels te horen veroordelen om onmiddellijk meergenoemde stallingen te ontruimen met al wie en al wat er zich van zijnentwege mocht in bevinden op straffe van uitzetting, ten einde aan de eigenaar toe te laten deze gebouwen te slopen; dat Edm. Roels bij wedereis aanspraak maakt op belangrijke herstellingswerken;

Overwegende dat de eerste rechter zowel de hoofdeis als de wedereis heeft afgewezen;

Overwegende dat beroeper er natuurlijk belang bij heeft ten spoedigste tot de bevolen slooping der gebouwen over te gaan, al was het maar om in geval van instorting, enz., iedere verantwoordelijkheid krachtens artikel 1336 B.W. te voorkomen;

Overwegende dat volgens geïntimeerde's beweringen de eigenaar De Caluwé er enkel en alleen op uit is de Pachtwet te omzeilen en aldus ten spoedigste het grondgebied, waarop de bouwvallige gebouwen staan, aan zijn eigen aapalend landbouwbedrijf toe te voegen;

Overwegende dat naar luid van artikel 3, 1° van titel IX van het decreet van 16-24 Augustus 1780, met het oog op de veiligheid van het verkeer, aan de waakzaamheid der gemeenten toevertrouwd wordt, o.a.: «le démolition ou la réparation des bâtiments menaçant ruine»; dat, indien deze bouwvallige gebouwen niet onmiddellijk aan de straat palen en dus geen rechtstreekse bedreiging voor het verkeer uitmaken, de gemeenten niettemin gehouden zijn de nodige beslissingen dienaangaande te treffen, ten einde de ongelukken te voorkomen, die de ineenstorting der gebouwen zou kunnen veroorzaken; dat de gemeenten dit recht ontleenen aan artikel 3, 5e van voormeld decreet van 16-24 Augustus 1790, dat hun de zorg toevertrouwt om door geschikte voorzorgsmaatregelen ongevallen te voorkomen (prévenir par les précautions convenables les accidents... enz.);

Overwegende dat de burgemeester alléén, niet de gemeenteraad of het college van schepenen bevoegd is om op die basis de slooping van gebouwen te bevelen (Verbreking, 2 October 1886, Pas. 1886, I, 331; Verbreking, 17 September 1861, Pas. 1861, I, 338; Beroep Luik, 18 Febr. 1875, Pas. 1875, II, 225);

Overwegende dat de Rechtbank op grond van het principe der scheiding der machten, onbevoegd is om de gegrondheid en de doelmatigheid van dergelijke beslissingen van de burgemeester te onderzoeken; dat de administratieve overheid souverain beslist over de opportuniteit van zekere werken en aanwijst in welke zin zij dienen te worden uitgevoerd (zie advies van Procureur-generaal Leclercq, dat het arrest van het Hof van Verbreking van 5 November 1920 voorafgaat, in de Pas. 1920, I, 220; zie ook Cyr. Cambier, «La responsabilité de la puissance publique et de ses

agents, blz. 471 en 472 en 480 en 481, met nota en aangehaalde rechtspraak, waaronder Verbreking, 17 Juni 1881, Pas. I, 339; Beroep Brussel, 9 Mei 1944, Revue de l'administration 1946, blz. 75); dat de Rechtbanken niet eens bevoegd zijn om de uitvoering van dergelijke beslissing van de burgemeester te schorsen, zelfs niet tot na deskundig onderzoek (Beroep Brussel, 26 December 1882, Rev. adm. 1883, 418; Rechtbank Brussel, 18 Februari 1884, Rev. adm. 1884, 487);

Overwegende dat de slooping van een bouwvallig gebouw, die bevolen werd door de administratieve overheid, het voorwerp kan uitmaken van een vordering vóór de Burgerlijke Rechtbanken; dat ter zake de ontruiming der verhuurde gebouwen een eerste en voorafgaande maatregel uitmaakt om tot de uitvoering der administratieve beslissing te kunnen overgaan; dat de Rechtbank wel bevoegd is om de *wettelijkheid* van de getroffen administratieve beslissing te onderzoeken; dat de administratieve overheid der gemeente Kalken achter volledig overeenkomstig de wet heeft gehandeld;

Overwegende dat hieruit reeds voldoende blijkt dat de Rechtbank de zogenaamde bijbedoelingen van de eigenaar De Caluwé niet heeft te onderzoeken; dat hij gans terecht de ontruiming der bouwvallige stallen vordert, ten einde ze te kunnen slopen, zoals door de administratieve overheid bevolen;

Overwegende dat derhalve de oorspronkelijke eis gegrond en de wedereis ongegrond is;

Om deze redenen,

De Rechtbank, rechtdoende in hoger beroep, alle verdere en tegenstrijdige besluiten verwerpende;

Verklaart het tegenberoep ongegrond, verwerpt het en bekrachtigt, alhoewel om andere motieven, in die mate het bestreden vonnis;

Verklaart het hoger beroep gegrond, dienvolgens het vonnis a quo wijzigende en doende wat de eerste rechter had behoren te doen, veroordeelt Edmond Poels om de litigieuze stalling binnen de vier en twintig uur na de betekening van dit vonnis te ontruimen met al wie en al wat er zich van zijnentwege mocht in bevinden, ten einde aan beroeper, De Caluwé J., toe te laten deze gebouwen te slopen;

En voor het geval Edm. Roels in gebreke mocht blijven hieraan te voldoen, machtigt J. De Caluwé van nu af voor alsdan geïntimeerde er uit te zetten, desnoods met behulp der openbare macht;

Veroordeelt geïntimeerde Edm. Roels tot de kosten van beide instanties, begroot

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUSSEL

2e Kamer. — 4 April 1952.

Alleenrechtsprekend rechter : M. Reyntens.

O. M. : M. Marchand.

Ouderlijke macht. — Toestemming in het huwelijk van minderjarig kind. — Bevoegdheid van het O. M. om in burgerlijke zaken in het belang van de openbare orde een vordering in te stellen. — Toezicht van de rechter op de uitoefening van de ouderlijke macht.

Het O.M. mag in burgerlijke zaken ambtshalve een vordering instellen wanneer de openbare orde zulks vereist.

Het is in het belang van de openbare orde, dat de minderjarige moeder van een natuurlijk kind huwt met de man, die dat kind heeft erkend.

Al is de ouderlijke macht een natuurlijk recht en haar regeling van openbare orde, is de uitoefening van de ouderlijke macht echter onderworpen aan het toezicht van de rechter, die althans in geval van geschil bevoegd is maatregelen te bevelen om de minderjarige tegen misbruiken of tegen een toestand, die zijn belangen zou kunnen schaden, te beschermen. Buiten het geval van ontzetting uit de ouderlijke macht en behoudens de bij de wet van 15 Mei 1912 voorziene procedure kan de rechter toezicht houden op de uitoefening van de ouderlijke macht.

Procureur des Konings t/ A. Van Bellinghen
en C. Leneer.

Aangezien verweerders alhoewel regelmatig gedagvaard geen pleitbezorger hebben gesteld;

Aangezien de vordering er toe strekt te horen zeggen, dat Van Bellinghen Irena, fabriekwerkster, geboren te Herfelingen op 14 April 1932, dochter van verweerder, door de Rechtbank gemachtigd zal worden met Billens Jean, fabriekwerker, geboren te Gooik op 2 Juni 1925, te trouwen;

Aangezien uit de elementen der zaak blijkt :

a) dat Van Bellinghen Irena op 5-2-52 het leven geschonken heeft aan een kind met voornamen Roger, Gustaaf;

b) dat dit kind door Billens Jean, die de vermoedelijke vader ervan is, erkend is;

c) dat Van Bellinghen Irena en Billens Jean wensen te trouwen;

d) dat verweerders hun toestemming in haar huwelijk weigeren zonder uitleg te geven en zonder dat er daartoe gegronde redenen bestaan;

e) dat Van Bellinghen Irena nalaat de vordering in te stellen om van de Rechtbank de toelating te bekomen om te trouwen;

Aangezien het Openbaar Ministerie verklaart in de plaats van Irena Van Bellinghen te willen optreden;

Aangezien het rechtsleer en rechtspraak is, dat het O.M. in burg. zaken van ambtswege een vordering uitoefenen mag, wanneer de openbare orde deze tussenkomst eist (argument : art. 46, wet van 20 April 1919, zie daarenboven Verbr. 11 Juni 1908, Pas. 1908, I, 246, R.P.D.B. V° Puissance paternelle, n° 364 en de verwijzingen).

Aangezien de openbare orde er belang bij heeft, dat Van Bellinghen Irena een wettelijk gezin met haar kind en diens vader vormt, (verg. : Verbr. 28 Jan 1859, Pas. 1860, I, 359);

Aangezien aangenomen wordt :

a) dat, zo de ouderlijke macht een natuurlijk recht is en haar regeling een principe van openbare orde, de uitoefening van de ouderlijke macht nochtans onderworpen is aan het toezicht van de rechtbanken, die althans in geval van geschil de macht hebben maatregelen te bevelen om de minderjarige te beschermen tegen misbruiken of tegen een toestand, die zijn belangen zou kunnen schaden; dat zij de ouderlijke macht kunnen beperken of wijzigen in het belang van het kind (zie Burg. Rb. Brugge, 9 Okt. 1950 in zake Baeteman t/ Van de Castele; De Page, 1e Boek, 1e druk, n° 762 en 783);

b) dat het toezicht van de rechtbanken op de ouderlijke macht en buiten het geval van ontzetting uit de ouderlijke macht en buiten de door de wet van 15 Mei 1912 voorziene procedure, uitgeoefend kan worden; (zie R. Brugge, reeds vermeld in de verwijzingen; Verbr. 2 Mei 1930, Pas. 1930, I, 197; Brussel, 14 Juni 1935, Pas. 1933, II, 150; De Page, 1e B.,

1e druk, n° 761 tot 764 en de nota's; verg. R.P.D.B. loco cit., n° 357 tot 360.)

Om deze redenen :

De Rechtbank,
Gelet op de artikelen 4, 37 en 41 van de wet van 15 Juni 1935;

Beslissende bij verstek en alle verdere of tegenstrijdige besluiten van de hand wijzende,

Ambtshalve tweede verweester machtigende om in rechte op te treden;

Zegt dat Van Bellinghen Irena, fabriekwerkster, geboren te Herfelingen op 14 April 1932, dochter van verweerders, door de rechtbank gemachtigd wordt om te trouwen met Billen Jean, fabriekwerker, geboren te Gooik op 2 Juni 1925;

Veroordeelt verweerders tot de kosten;

Behalve voor wat de kosten betreft, verklaart dit vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande verzet of hoger beroep en zonder borgstelling.

NOOT : Zie de in dit vonnis aangehaalde uitspraak van de Burg. Rechtbank te Brugge van 9 Okt. 1950, in het R.W. 1950-51, kol. 1577; ook Burg. Rb. Brussel, 11 Juli 1952, 1e Kamer, inzake Poels t/ De Kelver, niet gepubliceerd.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE OUDENAARDE

5 Maart 1952

Voorzitter : M. De Groote

Rechters : M.M. De Vos en De Wulf

Advocaten : Mrs De Riemaecker, De Rouck en De Vos

1. Hoger beroep. — Door en tegen wie kan hoger beroep worden ingesteld? — Toelaatbaarheid van een incidenteel beroep, ingesteld door een geïntimeerde tegen een mede-geïntimeerde.

2. Eigendom en huur. — Geen geldige huuropzegging door de koper van een huis vóór de overschrijving van de koopakte ten hypotheekkantore. — De opzegging kan geldig geschieden in de loop der procedure.

1. Een hoger beroep mag niet ingesteld worden tegen een partij, die geen voordeel heeft van het vonnis waarvan beroep en evenmin door een partij, die van dat vonnis geen nadeel heeft.

Niets verzet er zich tegen, dat een geïntimeerde incidenteel beroep instelt tegen een mede-geïntimeerde, mits zulks geschiedt binnen de termijn, bij de wet bepaald voor het instellen van hoger beroep bij dagvaarding.

2. De koper van een verhuurd huis kan de huur eerst opzeggen, nadat de koopakte ten hypotheekkantore is overgeschreven, daar de verkoop tegenover derden en dus ook tegenover de huurder eerst van de dag die overschrijving werkt. De bij artikel 5 van de Huishuurwet van 20 December 1950 voorziene opzegging kan nog geldig worden betekend in de loop der procedure, voor zover de bij de wet voorgeschreven vormen worden in acht genomen.

In casu moet de betekening van het bestreden vonnis als een geldige opzegging worden aangemerkt.

De Duffeleer t/ Buyl en Verlee-Schoonjans.

Gezien de stukken en meer bepaald de in behoorlijke vorm voorgelegde uitgifte van het bestreden

vonnis, op 3-12-1951 door de heer Vrederechter van het kanton Ninove gewezen; (.....)

Overwegende dat het hoger beroep tijdig en in regelmatige vorm betekend werd;

Overwegende dat Buyl oorspronkelijk De Duffeleer voor de eerste rechter gedagvaard heeft om hem de huurverlenging te horen onttrekken op 19-4-1952 op grond van de voorschriften van artikel 4 part. 1 van de huishuurwet van 20-12-1950, ten aanzien van een huis met aanhorigheden staande te Meerbeke, Gemeentehuisstraat;

Dat Verlée en Schoonjans anderzijds Buyl gedagvaard hebben om hem eveneens de huurverlenging te horen onttrekken op 13-2-52 op grond van de voorschriften van de artikels 16 par. 1 en 33 van de wet van 30-4-1951 op de verhuring van handelshuizen;

Overwegende dat de eerste rechter die twee zaken samengevoegd heeft; dat hij de eis van Buyl gegrond verklaard heeft, doch tegen 30-4-1952 en de andere eis eveneens gegrond, met toekenning echter van respijt tot 30-4-1952; dat hij Buyl verwezen heeft tot de betaling der kosten van het geding aan Verlée en Schoonjans en De Duffeleer aan Buyl;

Overwegende dat De Duffeleer thans deze beslissing bestrijdt;

Dat hij namelijk de beslissing van samenvoeging der zaken bestrijdt en tevens de onontvankelijkheid opwerpt van de eis van Buyl wegens nietigheid van de opzegging, die betekend werd krachtens artikel 5 van de huishuurwet van 20-12-50;

Overwegende dat Verlée en Schoonjans, bij wijze van incidenteel beroep, de beslissing van de eerste rechter eveneens bestrijden, voor zover daarbij termijnen van respijt toegekend werden aan Buyl;

Overwegende dat Buyl ten slotte uitstel vordert ten overstaan van Verlée en Schoonjans om hem alleszins toe te laten zijn eigen huis, thans bewoond door De Duffeleer, te kunnen betrekken hetgeen een ondergeschikt tegenberoep uitmaakt;

I. Het hoofdberoep :

Overwegende dat het treffend is dat De Duffeleer de partijen Verlée en Schoonjans niet had mogen dagvaarden in hoger beroep, vermits deze laatsten geen voordeel hebben van de te zijnen laste door de eerste rechter uitgesproken veroordelingen (Rép. prat. Dr. Belge. Vis. Appel en mat. civ. et Com. nr 36); dat het hoofdberoep derhalve in die mate als onontvankelijk dient te worden verworpen;

Overwegende dat dit beroep trouwens alleszins, dus ook ten overstaan van Buyl, onontvankelijk is, waar het de beslissing van samenvoeging der oorspronkelijke zaken betreft; dat die beslissing aan niemand nadeel berokkent en dus ook niet aan De Duffeleer; dat ten andere nergens uit blijkt, dat deze laatste in eerste aanleg besloten heeft tot de niet-samenvoeging van de twee zaken, die te zamen ingeleid en uiteengezet werden; dat bedoelde beslissing hem derhalve niet in het ongelijk stelt (ibidem nr 19);

Overwegende dat de oorspronkelijke eis van Buyl, zoals hij aan de eerste rechter onderworpen werd, inderdaad als onontvankelijk had moeten verworpen worden, bij gebrek aan geldige opzegging, bij toepassing van artikel 5 van de huishuurwet van 20-12-1950; dat noch het opzeggingsexploot van 19-10-1951 noch de dagvaarding van 15-11-1951 als geldige opzeggingen konden worden aangezien, vermits de koop van het huis tegenover derden en dus ook tegenover de huurder van het gekochte goed eerst kon worden ingeroepen op 30-11-1951, datum waarop de authentieke koopakte, verleden op 9-11-1951 ten overstaan van de heer D'Haenens, notaris te

Geraardsbergen, overgeschreven werd ten hypotheek-kantoor te Oudenaarde;

Overwegende dat nochtans dient te worden aangenomen, dat de opzegging, voorzien bij het voormeld artikel 5, geldig kan worden betekend in de loop van de procedure, voor zoveel de wettelijke vormen geëerbiedigd worden;

Overwegende dat de betekening van het bestreden vonnis op 30-12-1951 als een geldige opzegging moet worden aangezien;

Dat de oorspronkelijke eis dan ook thans als onontvankelijk voorkomt; dat hij tevens gegrond is, doch enkel tegen 30-6-1951 in plaats van 30-4-1952;

II. Het tegenberoep van Verlée en Schoonjans en dit van Buyl :

Overwegende dat de bovenvermelde onontvankelijkheid van het hoofdberoep ten aanzien van Verlée en Schoonjans de onontvankelijkheid van de tegenberoepen niet ten gevolge heeft; dat deze laatste beroepen namelijk steeds geldig konden worden ingesteld bij wijze van dagvaarding, wanneer het hoofdberoep van De Duffeleer betekend werd (Rép. Prat. Dr. Belge, Ibidem nrs 394-399 en 403);

Dat niets er zich overigens tegen verzet, dat een geïntimeerde incidenteel beroep instelt tegen een mede-geïntimeerde, voor zoveel dit beroep ingesteld wordt binnen de wettelijke termijn om in beroep te gaan bij wijze van dagvaarding (ibidem nr 422 en in hoofdde, Verbrekingshof 29-6-1939, Pas. 1939, I, 430 en vlg.);

Dat de tegenberoepen van Verlée en Schoonjans ten aanzien van Buyl en van deze laatste ten aanzien van de eersten derhalve onontvankelijk zijn;

Overwegende dat de bovenbeschreven toestand van Buyl het toekennen van termijnen van respijt rechtvaardigt; dat er zelfs aanleiding bestaat om de termijnen, die de eerste rechter toegekend heeft, te verlengen tot 30-6-1952;

Om deze redenen,

de rechtbank, rechtdoende in hoger beroep en op tegenspraak;

Verklaart het hoofdberoep onontvankelijk ten aanzien van de tweede en derde geïntimeerde en tevens ten aanzien van de eerste geïntimeerde voor zover het de samenvoeging betreft der twee oorspronkelijke zaken; verklaart het voor het overige onontvankelijk, doch slechts gedeeltelijk gegrond;

doet het bestreden vonnis te niet in zover het de huurverlenging aan appellant onttrekt op 30 April 1952 en over de kosten beslist, en , opnieuw wijzend, bepaalt die datum op 30-6-1952; verklaart het tegenberoep van de tweede en derde geïntimeerde onontvankelijk, doch ongegrond, en dit van de eerste geïntimeerde onontvankelijk en gegrond; kent aan deze laatste termijnen van respijt toe tot 30-6-1952; bevestigt het bestreden vonnis in de mate waarin het geldig bestreden werd en niet hervormd wordt; verwijst de partijen De Duffeleer en Buyl elk tot de helft der kosten van beide aanleggen, die hun zaak betreffen — daarin begrepen de helft van de kosten, die aan de beide zaken gemeen zijn — en verwijst de partij Buyl tot de betaling der kosten van hoger beroep voor zover zij de oorspronkelijke zaak Verlée-Schoonjans tegen Buyl betreffen — daarin begrepen de wederhelft der kosten, die aan de beide zaken gemeen zijn.

NOOT. — Verg. voor wat 2. betreft Vrederechter te Ekeren, 14 Februari 1952, R.W. 1951-1952, 1704 met noot; Vrederechter te Antwerpen, (2e kanton), 26 Juni 1952, in dit nummer;

VREDEGERECHT TE ANTWERPEN

2e Kanton — 26 Juni 1952.

Rechter : M. Jans.

Advocaten : Mrs Vincentelli en Speyer.

1. **Huwelijksgoederenrecht. — Stelsel van scheiding van goederen met gemeenschap van aanwinsten. — Door de echtgenoten gezamenlijk gekocht onroerend goed valt in de gemeenschap. — Bevoegdheid van de man als hoofd dezer gemeenschap.**
2. **Eigendom en huur. — De eigendomsoverdracht van een onroerend goed werkt niet tegenover de huurder, zolang de koopakte niet ten hypotheekkantore is overgeschreven.**

1. *Wanneer echtgenoten krachtens huwelijkse voorwaarden gehuwd zijn onder het stelsel van scheiding van goederen, zoals dat stelsel geregeld is in het Belgisch Burgerlijk Wetboek, met bepaling dat de echtgenote het volledig beheer van haar goederen, zowel roerende als onroerende, zal hebben en alle daden van beheer zal mogen verrichten, o.a. alle verhuuringen zal mogen aangaan, vernieuwen en opzeggen zonder machtiging van haar echtgenoot, en buitendien tussen de echtgenoten een gemeenschap van aanwinsten zal bestaan, moet een door beide echtgenoten gezamenlijk gekocht onroerend goed vermoed worden voor de gemeenschap te zijn gekocht. Als hoofd van de gemeenschap is de man bevoegd om te dagvaarden tot geldigverklaring van een gedane opzegging van de huur van bedoeld onroerend goed.*

2. *De koper van een onroerend goed kan zich tegenover de huurder daarvan niet beroepen op zijn eigendomsrecht, zolang de koopakte niet is overgeschreven ten hypotheekkantore. Immers de huurder is ten opzichte van de koper derde in de zin van artikel 1 van de wet van 16 December 1851. Dit ware alleen anders, indien bewezen mocht zijn, dat de huurder bedrieglijk gecontracteerd heeft.*

Onverschillig is of de huurder op een andere wijze dan door overschrijving van de koopakte kennis had gekregen van de verkoop: de wet kent alleen de overschrijving als rechtsgeldig middel om de eigendomsoverdracht ter kennis van derden te brengen.

Stuck t/ Buchner.

Overwegende dat verweerder van zekere Sommerfeld in huur genomen heeft een appartement in het eigendom, gelegen te Antwerpen, Belgiëlei 192A;

Overwegende dat bij aangetekend schrijven de dato 21 December 1951 de heer Sommerfeld aan verweerder heeft opgezegd tegen 31 Maart 1952;

Overwegende dat dit appartement op 21 Maart 1952 door aanlegger blijkt gekocht te zijn bij akte, verleden voor Meester Gevers, notaris te Antwerpen;

Overwegende dat verweerder van deze aankoop reeds verwittigd werd bij schrijven van de raadsman van aanlegger de dato 1 Maart 1952;

Overwegende dat aanlegger aanvoert, dat hij door zijn aankoop in de rechten getreden is van de heer Sommerfeld, dat hij bijgevolg voormelde opzegging mag inroepen te zijnen behoeve; dat echter gebleken is, dat verweerder bedoeld appartement eerst sedert 10 Mei 1947 bewoont, dat de opzegging bijgevolg haar uitwerking zal kunnen hebben op 9 Mei 1952, daar het een modern appartement geldt, dat krachtens de plaatselijke gebruiken per jaar verhuurd is;

Overwegende dat verweerder in hoofddorde opwerpt, dat de eis niet ontvankelijk is; dat inderdaad volgens de door aanlegger zelf verstrekte inlichtingen het appartement aangekocht werd, niet door aanlegger alleen, doch door hem en zijn echtgenote, mevrouw Goormans;

Overwegende dat blijkens huwelijksvoorwaarden verleden op 5 Juli 1940 voor Meester Maurice Gruat, notaris te Montmorillon (Vienne), Frankrijk, aanlegger met zijn echtgenote gehuwd is buiten gemeenschap van goederen, zoals dit stelsel geregeld is door het Belgisch Burgerlijk Wetboek, met bepaling dat de echtgenote het volledig beheer van haar goederen, zowel roerende als onroerende, zal hebben en alle daden van beheer zal mogen verrichten en onder andere alle verhuuringen zal mogen aangaan, vernieuwen of opzeggen, zonder de machtiging van haar echtgenoot; dat buitendien tussen de echtgenoten een gemeenschap van aanwinsten zal bestaan;

Overwegende dat een eigendom, gekocht door beide echtgenoten gezamenlijk onder dit stelsel dient vermoed te worden gekocht te zijn voor de gemeenschap;

Overwegende dat aanlegger als hoofd van de gemeenschap bijgevolg alleen geldig kan dagvaarden tot geldigverklaring van een gedane opzegging;

Overwegende dat verweerder verder opwerpt, dat aanlegger te zijnen opzichte niet als eigenaar kan handelen; dat inderdaad de akte van aankoop, waarop aanlegger steunt, niet overgeschreven is ten hypotheekkantore;

Overwegende dat verweerder ten opzichte van aanlegger een derde is in de zin van artikel 1 van de wet van 16 December 1851;

Overwegende dat de aankoopakte van aanlegger bijgevolg niet tegen hem kan ingeroepen worden, zolang zij niet ten hypotheekkantore overgeschreven is, tenzij verweerder bedrieglijk mocht gecontracteerd hebben;

Overwegende dat niet kan volgehouden worden dat verweerder bedrieglijk gecontracteerd heeft, daar niet betwist wordt, dat hij vóór de aankoop door aanlegger en wel sedert 1947, het appartement regelmatig in huur had;

Overwegende dat het ter zake onverschillig is of verweerder kennis gehad heeft van de verkoop op een andere wijze dan de overschrijving; dat inderdaad de wet deze laatste alleen erkent als rechtsgeldig middel om de eigendomsoverdracht ter kennis te brengen van derden (zie Ons vonnis de dato 21 Mei 1952 inzake Walravens, echtgenote Teirlinck, tegen Popowski; zie ook Cass. Franç., 5 Juli 1882, Journal du Palais 1884, I, 255; De Page, T. II, n° 792; R.P.D.B. v° Hypothèques et Privilèges, n° 92; Verbreking, 21 Jan. 1932, Pas. 1932, I, 42; Verbreking, 1 Dec. 1887, Pas. 1888, I, 34; Verbreking, 5 Juli 1901, Pas. 1901, I, 315; Laurent, T. XXIX, n° 10, 165 e.v.; Bergen, 15 Nov. 1924, Pas. 1925, III, 106; Dinant, 27 Juni 1891, Pas. 1893, III, 92; Vred. Ekeren, 14 Febr. 1952, inzake Goris tegen Mertens);

Om deze redenen,

Wij, Vrederechter, rechtdoende op tegenspraak, verklaren de eis niet ontvankelijk, wijzen hem af;

Zeggen dat de kosten van het geding ten laste van aanlegger zullen blijven.

NOOT : Het in bovenstaande beslissing aangehaalde vonnis van de Vrederechter te Ekeren d.d. 14 Febr. 1952, verscheen in het R. W. 1951-1952, 1704 met noot. Verg. in dit nummer ook Rb. Oudenaarde, 5 Maart 1952.

MEDEDELINGEN

HET NIEUW BURGERLIJK WETBOEK VAN NEDERLAND

De heer A. L. Donker, Minister van Justitie van Nederland, heeft aan de heer Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal een nota doen geworden betreffende het nieuw Burgerlijk Wetboek, dat thans door Prof. Meijers wordt uitgewerkt. Deze nota bevat uiterst belangrijke mededelingen, zowel betreffende de noodzakelijkheid van het tot stand brengen van een nieuw Burgerlijk Wetboek als betreffende de manier waarop men hoopt dit reusachtig werk tot een goed einde te brengen.

Wij delen hieronder de tekst mede van deze nota.

* * *

I. Reden voor totstandbrenging van een nieuw Burgerlijk Wetboek.

Het Nederlandse Burgerlijk Wetboek, in de wereld bekend als een der eerste zelfstandige bewerkingen van het Franse Burgerlijk Wetboek, is van kracht sinds 1 October 1838. Het heeft mitsdien een hoge leeftijd bereikt. Behalve oud, is het evenwel ook verouderd.

Vroeger hebben verschillende Staatscommissies pogingen gedaan om tot een herziening te komen. Geen enkele van die pogingen heeft meer resultaat opgeleverd dan opstelling van een ontwerp tot herziening van een afzonderlijk boek van het Burgerlijk Wetboek. De eerste poging resulteerde in 1886 in een ontwerp voor het eerste boek betreffende personen- en familierecht en zedelijke lichamen. In 1898 kwam een ontwerp voor een nieuw tweede boek gereed, dat beperkt was tot het zakenrecht. Het derde boek over verbintenissen en overeenkomsten is nimmer aan een algemeen onderzoek voor herziening onderworpen. In 1901 kwam een ontwerp voor een gedeeltelijk nieuw vierde boek over het bewijsrecht tot stand.

Geen enkel van deze ontwerpen is tot wet verheven.

De herzieningen, in het Burgerlijk Wetboek aangebracht, zijn beperkt gebleven tot partiële wijzigingen. Deze herzieningen hebben in de opzet van het Wetboek geen verandering gebracht en het grootste deel van het Wetboek is bij die herzieningen ongewijzigd blijven voortbestaan.

Verschiedende onderwerpen van burgerlijk recht hebben regeling gevonden in afzonderlijke wetten. Aan de overzichtelijkheid van het burgerlijk recht kwam dit niet ten goede.

De sporen van de ouderdom zijn diep in het Wetboek gegroefd. De ontwikkeling van het burgerlijk recht, voor zover dit in het Wetboek is neergelegd, is veelal buiten het Wetboek omgegaan. De rechtspraak over het Burgerlijk Wetboek geeft een ontwikkeling te zien, die zich in menig opzicht van de wettekst heeft losgemaakt en soms zelfs tegen de letter van het Wetboek indruist.

Deze ontwikkeling van het burgerlijk recht doet het wettenrecht wijken voor een jurisprudentierecht, dat in het algemeen door zijn casuïstisch karakter minder dan wettenrecht in staat is het ingewikkelde maatschappelijk leven op bevredigende wijze aan algemene voorschriften te helpen. In sommige gevallen, waar nog geen gevestigde rechtsovertuiging bestaat, kan dit een voordeel zijn. Echter in de meerderheid der geval-

en is de maatschappij meer gediend door een van te voren haar gegeven richtsnoer.

Regels van dwingend recht, die in de samenleving van het begin van de 19e eeuw op hun plaats waren, beantwoorden in de tweede helft van de 20e eeuw niet alle meer aan de thans bestaande rechtsovertuiging of aan de door de ontwikkeling van het economische leven dikwijls geheel veranderde maatschappelijke omstandigheden. Omgekeerd zijn in de huidige maatschappij bepalingen nodig, die het rechtsleven op dwingende wijze beheersen, waarvoor een eeuw geleden geen aanleiding bestond.

Verder behelzen bepalingen van regelend recht niet steeds de thans in de praktijk bij voorkeur gevolgde oplossing. Ook hebben nieuwe rechtsfiguren ingang gevonden, waarmee het Wetboek van 1838 geen rekening kon houden. De wet dient in dergelijke leemten te voorzien.

Het rechtsverkeer met landen, wier Burgerlijk Wetboek van veel jongere datum is of wier wetgeving is gemoderniseerd, vergt, dat ook de Nederlandse burgerlijke wetgeving met de eisen des tijds meegaat om een kloof ten opzichte van buitenlands recht te voorkomen.

Verder zijn Nederlandse jurisprudentie en rechtswetenschap voor buitenlanders minder toegankelijk dan een Nederlands wetboek.

De tijd is daarom aangebroken om een nieuw Burgerlijk Wetboek tot stand te brengen. Ook in Frankrijk heeft men dit ingezien; daar is een Staatscommissie doende met het ontwerpen van een nieuwe Code Civil.

2. Opdracht aan Prof. Meijers.

Ons land is zo gelukkig in de persoon van Prof. Mr E. M. Meijers een rechtsgeleerde van buitengemeen formaat te bezitten, die in het binnenland een onbestreden gezag geniet en zich ook in het buitenland grote naam heeft verworven.

Reeds tijdens de bezetting heeft Prof. Meijers over de noodzakelijke vernieuwing van ons Burgerlijk Wetboek nagedacht en daaraan zelfs ten dele concrete vorm gegeven.

Toen uit de Staten-Generaal een stem opging om Prof. Meijers uit te nodigen een nieuw Burgerlijk Wetboek te ontwerpen, heeft de toenmalige Minister van Justitie, de heer van Maarseveen, niet gearzeld een dergelijke uitnodiging tot Prof. Meijers te richten. Prof. Meijers verklaarde zich bereid een opdracht tot samenstelling van een nieuw Burgerlijk Wetboek te aanvaarden. Een dergelijke opdracht tot het ontwerpen van een wetboek aan één persoon is niet ongewoon. Zodanige opdracht is in overeenstemming met de lessen van de historie. Uit de geschiedenis putte Prof. Scholten het inzicht, dat op de duur één Burgerlijk Wetboek, dat het private rechtsverkeer beheerst, slechts kan worden verkregen, indien het als geheel in één worp door één man of een kleine commissie wordt samengesteld. Zo is het Zwitserse Burgerlijk Wetboek door Prof. Huber ontworpen. Een opdracht aan één persoon komt ten goede aan de voortvarendheid waarmee het werk tot stand wordt gebracht en aan een systematische opzet van het geheel.

De opdracht werd van zodanig belang geacht, dat de regering meende, dat de opdracht door de Koningin zelve zou kunnen worden verleend. Zulks is geschied bij Koninklijk Besluit van 25 April 1947, n° 20.

De opdracht luidt :

« Hebben goedgevonden en verstaan :

aan Prof. Mr E. M. Meijers, hoogleraar aan de Rijks-universiteit te Leiden, opdracht te verlenen om een nieuw Burgerlijk Wetboek te ontwerpen.»

3. Omvang en aard van het nieuwe wetboek.

Prof. Meijers heeft in overeenstemming met het inzicht van de Minister van Justitie zijn taak zo opgevat, dat de scheiding tussen het Burgerlijk Wetboek en het Wetboek van Koophandel, welke scheiding innerlijke betekenis heeft verloren, behoort te vervallen. Ook de stof, die thans in het Wetboek van Koophandel is ondergebracht, zal derhalve een plaats krijgen in het nieuwe Burgerlijk Wetboek.

Samenvoeging van het burgerlijk recht tot één wetboek wordt voorts nagestreefd door verschillende onderwerpen van burgerlijk recht, welke na 1838 in afzonderlijke wetten zijn geregeld, zoals de rechten van de scheppende mens en de coöperatieve vereniging, in het nieuwe wetboek op te nemen. De overzichtelijkheid van het recht, een der doeleinden van het codificatievoorschrift van artikel 157 van de grondwet, is hiermede gebaat.

De regeling omtrent het bewijs in burgerlijke zaken, welke thans formeel deel uitmaakt van het Burgerlijk Wetboek, zal in het nieuwe Burgerlijk Wetboek geen plaats krijgen. Deze regeling zal worden overgebracht naar het procesrecht, waartoe zij in wezen behoort.

Die gedeelten van het burgerlijk recht, welke in de laatste 25 jaar aan een herziening zijn onderworpen, behoeven geen grote veranderingen te ondergaan. Tot deze categorie behoren zowel delen van het Burgerlijk Wetboek en van het Wetboek van Koophandel als afzonderlijke wetten op het terrein van het burgerlijk recht, welke in een nieuw Burgerlijk Wetboek zullen worden ingevoegd. Voor de hier bedoelde gedeelten van het burgerlijk recht kan in hoofdzaak worden volstaan met aanpassing van de bestaande wetgeving aan het systeem van het nieuwe wetboek.

4. Procedure voor totstandbrenging van het nieuwe wetboek.

Prof. Meijers pleegt in ruime mate overleg met tal van belanghebbenden over aangelegenheden, waarbij zij in het bijzonder zijn betrokken.

Voorts worden de meeste onderdelen van het nieuwe wetboek aan de hand van door Prof. Meijers opgestelde voorontwerpen behandeld door de onder zijn voorzitterschap gestelde Staatscommissie tot herziening van de burgerlijke wetgeving.

Dit overleg kan intussen aan een ontwerper van een Burgerlijk Wetboek, dat in het rechtsleven van ons volk een centrale plaats inneemt en een nationaal werk moet zijn, geen voldoende richtlijn bieden voor een definitieve beslissing omtrent de hoofdpunten, welke voor een ontwerp voor een nieuw wetboek beslissend zijn. Daarvoor is een overleg tussen regering en Staten-Generaal noodzakelijk voordat ontwerpen voor een nieuw wetboek kunnen worden opgesteld en gepubliceerd, welke kans op verwerkelijking bieden.

Tal van vraagstukken, welke in het burgerlijk recht zijn geregeld, hebben immers een sociaal of economisch aspect. Soms raken zij kwesties van levensopvatting, waarover groot verschil van mening kan bestaan. Wil er een redelijke kans zijn voor totstandkoming van een nieuw wetboek, dan zal vooraf gepeild moeten worden hoe de volksvertegenwoordiging over een aantal vraagstukken denkt.

5. Voorlegging van vraagpunten aan de Tweede Kamer.

Overleg tussen regering en Staten-Generaal voordat een eindredactie voor het ontwerp van een nieuw wetboek kan worden opgesteld, is dus noodzakelijk, opdat in een gedachtenwisseling tussen regering en Staten-Generaal de grondslagen naar voren kunnen treden, waarop een nieuw wetboek moet rusten.

Dit overleg vóór opstelling van een eindredactie van het ontwerp kan het best geschieden aan de hand van door Prof. Meijers in overleg met de Minister van Justitie opgestelde vraagpunten, welke van een toelichting zijn voorzien en vergezeld gaan van een door Prof. Meijers, in overleg met de Minister opgesteld voorlopig antwoord op deze vraagpunten. Ten aanzien van sommige vraagpunten, waaromtrent in ons volk uiterst uiteenlopende opvattingen leven, wordt de mogelijkheid opengehouden, dat niet reeds bij de voorlegging van vraagpunten en bijbehorende toelichting zulk een voorlopig antwoord wordt bijgevoegd.

Het hier omschreven bijzondere overleg met de Staten-Generaal ware te beperken tot de Tweede Kamer om tijdverlies te voorkomen en met het oog op de staatsrechtelijke positie van de Eerste Kamer.

Voor de gedachtenwisseling met de Tweede Kamer komt openbaarheid van de behandeling aangewezen voor. De Kamer acht het altijd van groot belang te weten, hoe de practijk over aan de Kamer gedane voorstellen denkt en de Kamer gevoelt voor eigen oriëntatie behoefte aan het contact met het maatschappelijk leven. Alle belanghebbenden moeten — zij het binnen een tot op zekere hoogte gelimiteerde termijn, zulks met het oog op de tijdige voltooiing van het grote werk der vernieuwing van het burgerlijk recht — de gelegenheid hebben van de vraagpunten kennis te nemen en van hun oordeel daarover te doen blijken. Openbaarheid van de beraadslaging doet de publieke opinie tot haar recht komen.

De behandeling van de voorgelegde vraagpunten zal het aantal moeilijkheden verminderen, die bij opstelling van een nieuw wetboek worden ontmoet en de weg effenen voor wat de hoofdpunten betreft. Prof. Meijers kan en wil zijn taak niet uitsluitend van het standpunt van een geleerde benaderen, maar ook van de praktische kant, opdat een burgerlijk wetboek wordt tot stand gebracht overeenkomstig de opvattingen, welke worden gehuldigd in het land, waarvoor het wetboek bestemd is.

Ten aanzien van het karakter van de gedachtenwisseling tussen Minister en Kamer zij voorts opgemerkt, dat het antwoord op de vraagpunten noch de Minister, noch de Kamer definitief bindt. De methode van voorlegging van vraagpunten geeft echter wel de grootst bereikbare zekerheid, dat zoveel mogelijk moeilijkheden bij voorbaat uit de weg worden geruimd. Nadat de gedachtenwisseling tussen regering en Kamer over de vraagpunten is beëindigd, zal de verantwoordelijkheid voor de in elk geval te kiezen oplossing bij de regering blijven. Indien de regering naderhand mocht afwijken van een door de Kamer uitgesproken oordeel, zullen de afwijkingen gemotiveerd moeten zijn.

Bij de voorlegging van vraagpunten aan de Kamer zullen geen voorlopige ontwerpen voor het nieuwe wetboek worden gevoegd. Ontwerpen hebben slechts betekenis, indien hoofdvragen tevoren zijn opgelost. Reeds bij het aannemen van de opdracht is door Prof. Meijers de wens uitgesproken, dat de ontwerpen van zijn hand eerst worden gepubliceerd, wanneer hij ze

alle gereed heeft. De regering heeft van de aanvang af deze wens van Prof. Meijers geëerbiedigd.

Het nut van vraagpunten zou in zijn tegendeel kunnen verkeren, indien te veel vraagpunten worden gesteld. Met wijs beleid moet een grens worden getrokken ten aanzien van het aantal vraagpunten, dat aan openbare behandeling wordt onderworpen.

Om te komen tot een oordeel, welke vraagpunten aan de Kamer behoren te worden voorgelegd, bestond voor de Minister van Justitie behoefte aan een voorafgaand overleg daaromtrent.

De bij de vernieuwing van het burgerlijk wetboek betrokken Ministers van Justitie hebben de grote voldoening gehad de vaste Commissie voor Privaat- en Strafrecht bereid te vinden tot zodanig vooroverleg. Dit vooroverleg had enerzijds betrekking op de meest gewenste vorm en inhoud der vraagpunten en anderzijds op de vraag, welke vraagpunten voor voorlegging aan de Kamer en daardoor voor openbare gedachtenwisseling in aanmerking komen. Het hier bedoelde overleg met de Commissie liet de mogelijkheid open, dat bepaalde vraagpunten, welke van technische aard werden geacht, alleen in de Commissie werden behandeld en niet in Kamer. Indien er toch eenstemmigheid heerste tussen de Minister en de Commissie, dat een vraagpunt van materie van technische aard betrof alsmede over de vraag, hoe het antwoord op het vraagpunt behoorde te luiden, kon de Minister tot de conclusie komen, dat voorlegging aan de Kamer overbodig was.

De verantwoordelijkheid voor de beslissing welke punten aan de Kamer worden voorgelegd, blijft intussen bij de Minister.

6. Volgorde van voorlegging van de vraagpunten.

In grote trekken is de indeling van het nieuwe wetboek voorlopig als volgt:

Inleidende Titel : Algemene bepalingen van wetgeving.

Boeken : Personen- en familierecht

Rechtspersonen

Vermogensrecht in het algemeen

Zakelijke rechten

Verbintenissenrecht in het algemeen

Bijzondere verbintenissen

Zee- en binnenvaartrecht

Rechten van de scheppende mens

Erfrecht.

De orde van voorlegging van de vraagpunten zal de volgende zijn :

Eerste reeks : Vermogensrecht in het algemeen en zakelijke rechten.

Tweede reeks : A. Verbintenissenrecht in het algemeen

B. Verbintenissen uit de wet

C. Rechtshandelingen en overeenkomsten in het algemeen

D. Bijzondere overeenkomsten.

Derde reeks : A. Algemene bepalingen van wetgeving

B. Rechten van de scheppende mens

C. Rechtspersonen

D. Handelsrecht (in de zin van het tegenwoordige Wetboek van Koophandel)

E. Erfrecht.

Vierde reeks : Personen- en familierecht.

Deze volgorde van voorlegging van de vraagpunten is enigszins willekeurig, hetgeen zijn oorzaak vindt in tweërlei omstandigheid. In de eerste plaats, omdat het gewenst werd geacht het overleg met de vaste Commissie voor Privaat- en Strafrecht te openen met een aantal vraagpunten van eenvoudige aard en voorts omdat het wenselijk werd geoordeeld vragen van levensbeschouwelijke aard het laatst in bespreking te brengen.

De eerste en tweede reeks vraagpunten werden tegelijk met deze Nota ingediend.

7. De mogelijkheid van de totstandbrenging van het nieuwe wetboek.

Het is dringend gewenst de procedure voor totstandkoming van het nieuwe wetboek zo te kiezen, dat zowel de behandeling van de vraagpunten als naderhand de behandeling van de ontwerpen kan geschieden door eenzelfde Tweede Kamer. Behandeling van vraagpunten en ontwerpen door eenzelfde Tweede kamer is alleen mogelijk, indien daarvoor, zoals thans, een tijdvak van vier jaren ter beschikking is. Deze gelegenheid mag niet worden verzuimd.

Om het omschreven doel te bereiken zal een snelle behandeling door alle bij de deze belangrijke gelegenheid betrokken instanties nodig zijn. In het bijzonder zal onvermijdelijk een zware last worden gelegd op Prof. Meijers, die de vraagpunten en ontwerpen opstelt en de Minister van Justitie bij de behandeling in de Vaste Commissie voor Privaat- en Strafrecht bijstaat en in de Tweede Kamer zal bijstaan, voorts op de Vaste Commissie en op de Kamer zelf.

De ondergetekende heeft zich veroorloofd als leidraad een tijdschema op te stellen, dat hij heeft mogen bespreken met de Seniores en de Vaste Commissie voor Privaat- en Strafrecht in een vergadering onder leiding van de Voorzitter der Kamer. Dit schema is als bijlage gevoegd bij de Memorie van Antwoord op het Voorlopig Verslag over hoofdstuk IV van de Rijksbegroting voor 1953.

Indien de handen ineen worden geslagen, kan met grond worden verwacht, dat het grote werk van totstandkoming van een nieuw Burgerlijk Wetboek in afzienbare tijd tot een goed einde wordt gebracht.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"